

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 230. — ŠTEV. 230.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 1, 1918. — TOREK, 1. OKTOBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Bolgarska se je podala

BOLGARSKA JE SPREJELA VSE ZAVEZNIŠKE POGOJE. — ARMADA BO RAZPUŠČENA. — BOLGARI BODO IZPRAZNILI SE ZAVZETO OZEMLJE. — FRANCOZI SO ZAVZELI SKOPLJE OPOLDNE SO BILE SOVRAŽNOSTI KONČANE. — NEMŠKA ARMADA V SOFIJI.

London, Anglija, 30. septembra. — Bolgarski delegati so v glavnem stanu zavezniškega vrhovnega poveljnika v Solunu brezpogojno podpisali premirje po zavezniških pogojih.

Sovražnosti med zavezniki in Bolgarsko so danes opoldne prenehale. Pogoj, katere so stavili zavezniki, so sledeči:

1. Bolgarska obljubi izprazniti vse ozemlje, katero ima zdaj zasedeno v Grški in Srbiji, da bo takoj razorožila armado in vsa prevozna sredstva izročila zaveznikom.

2. Bolgarska bo tudi izročila svoje ladje in kontrolo nad parobrodstvom na Donavi in dovolila zaveznikom prosto pot skozi Bolgarsko za razvoj vojaških operacij.

3. Vse bolgarsko orožje in municija se mora postaviti pod kontrolo zaveznikov, katerim je dovoljena pravica zasesti vse strategične točke.

"Associated Press" pravi, da se vprašanje, kaj se naj zgodi s carjem Ferdinandom, prepusti Bolgarom samim. Ravno tako je bila tudi teritorialna ureditev namenoma puščena za pogajanja.

Sinoč je bil položaj zapleten, ker se je iz Amsterdama poročalo, da so nemške čete prišle v Sofijo, kjer so bile sprejete "z velikim navdušenjem". Tudi avstrijski listi poročajo, da so avstrijski polki prišli v Bolgarsko prestolnico.

Splošno prevladuje mnenje, da ni samo gotovo, da je Bolgarska kot sovražnica odstranjena, temveč, da bo sto gibanje v kratkem prišla tudi Turčiji.

Zveza med Nemčijo in vzhodom je pretrgana in nemške sanje o nemškem srednje-vzhodnem cesarstvu so se enkrat za vselej razkadle.

Za zaveznike je podpisal premirje general Franchet d'Esperey in je prejel iz Pariza navodila, da naj takoj izvede stavljenе pogoje. Pariško uradno poročilo se glasi:

"Z Bolgarsko se ne vrše nikakoli diplomatska pogajanja, in do slednje tudi niso bili za njo postavljeni nikakoli politični pogoji."

Glede pogojev premirja se poroča:

"Te pogoje je general Franchet d'Esperey predložil zavezniškim vladam, ki so jih odobrile. Bili so popolnoma vojaškega značaja, določene, da v popolni meri jamčijo varnost in svobodo zavezniške armade v Orijentu in dati vse jamstvo za razvoj eventualnih pogajanj."

Cez Bolgarsko se bo takoj razvilo vojaško gibanje. "Central News Agency" poroča, da so Bolgari predložili dodatne pogoje, ki pa niso bili v nobenem oziru v nasprotju z zavezniškimi.

Vojaška okupacija Bolgarske bo izročena angleškim, francoskim in italijanskim četam, izpraznjeni deli Grške in Srbije pa grškim in srbskim četam.

Premirje ostane v veljavi, dokler niso podpisane končne mirovne določbe.

Podpis premirja je takoj sledilo prekinjenje sovražnosti, toda zatrjuje se, da velja to samo za macedonske sovražnosti proti Bolgarski in da nikakor niso s tem prizadete macedonske operacije, katere bodo zavezniki vodili proti Avstro-Ogrski, Turčiji in Nemčiji.

Francoska konjenica je vkorakala v Skoplje, katero mesto je bila glavna baza bolgarske armade. To vest vsebuje uradno poročilo iz Soluna, toda ni povedano, ali je bilo mesto predano kot posledica premirja, ali pa je bilo zavzeto. Ko so enkrat zavezniki v posesti tega mesta, so tudi v stanu razorožiti ostalo bolgarsko prvo armado, medtem ko so Srbi in Angleži obkolili ostanke druge armade.

Iz Skoplja morajo zavezniki voditi kampanjo proti Nišu ali Sofiji, ako bodo Nemci poskušali držati ta dva kraja; ravno tako pa tudi lahko ovirajo avstrijsko umikanje iz Albanije.

Posledice premirja

S TEM, DA SO SKLENILI BOLGARI Z ZAVEZNIKI PREMIRJE, JE TUDI USODA TURKOV ZAPEČATENA. — ZAVEZNIKI BODO VDRILI SKOZI SRBijo V AVSTRIJO. — NEMCEM JE ODREZANA POT V TURCIJO. — TURČIJI NE PREOSTAJA NIČESAR DRUGEGA, KOT POSNEMATI BOLGARSKO.

Piše WILLIS J. ABBOTT, avtor knjige "The Nations at War".

Bolgarska je črtana z liste bojujočih se narodov, s tem, da je izključila premirje z zavezniki. Vse to bo imelo ogromen upliv tako na zaveznike kot na centralne velesile. Brez dvoma bo pa imel ta korak Bolgarske največji upliv na Turčijo, Srbijo, Rumunsko in Avstro-Ogrsko.

Če bi zavezniki ničesar drugega ne dosegli, je za vse velepomenljivo to, da so spravili iz akcije bolgarsko armado, ki šteje približno 800.000 mož.

Poglejmo najprej, kaj se bo zgodilo s Turčijo. Vsakemu človeku mora biti znano, da so turške armade odvisne popolnoma od Nemčije, kar se tiče municije in drugih potrebščin.

Turki dobivajo svoje topove iz nemških Kruppovih tovarn in njihovi častniki so bili solani v nemški šoli.

Nemška diplomacija je za topovi križark "Goeben" in "Breslau" spravila Turčijo v vojno.

Nemški inženirji, so utrdili Dardanele, in nemška komanda je pregnala zavezniške izpred Dardanel.

Dokler je bila Bolgarska v vojni, je vozila nemška železnica iz Berlina preko Srbije in Bolgarske v Carigrad.

In ta železnica je bila za Nemčijo naravnost življenjskega pomena. Ne toliko vsled sovrastva do srbskega naroda, pač pa vsled želje, da se polasti te železniške proge, je Nemčija s pomočjo Bolgarske uničila Srbijo.

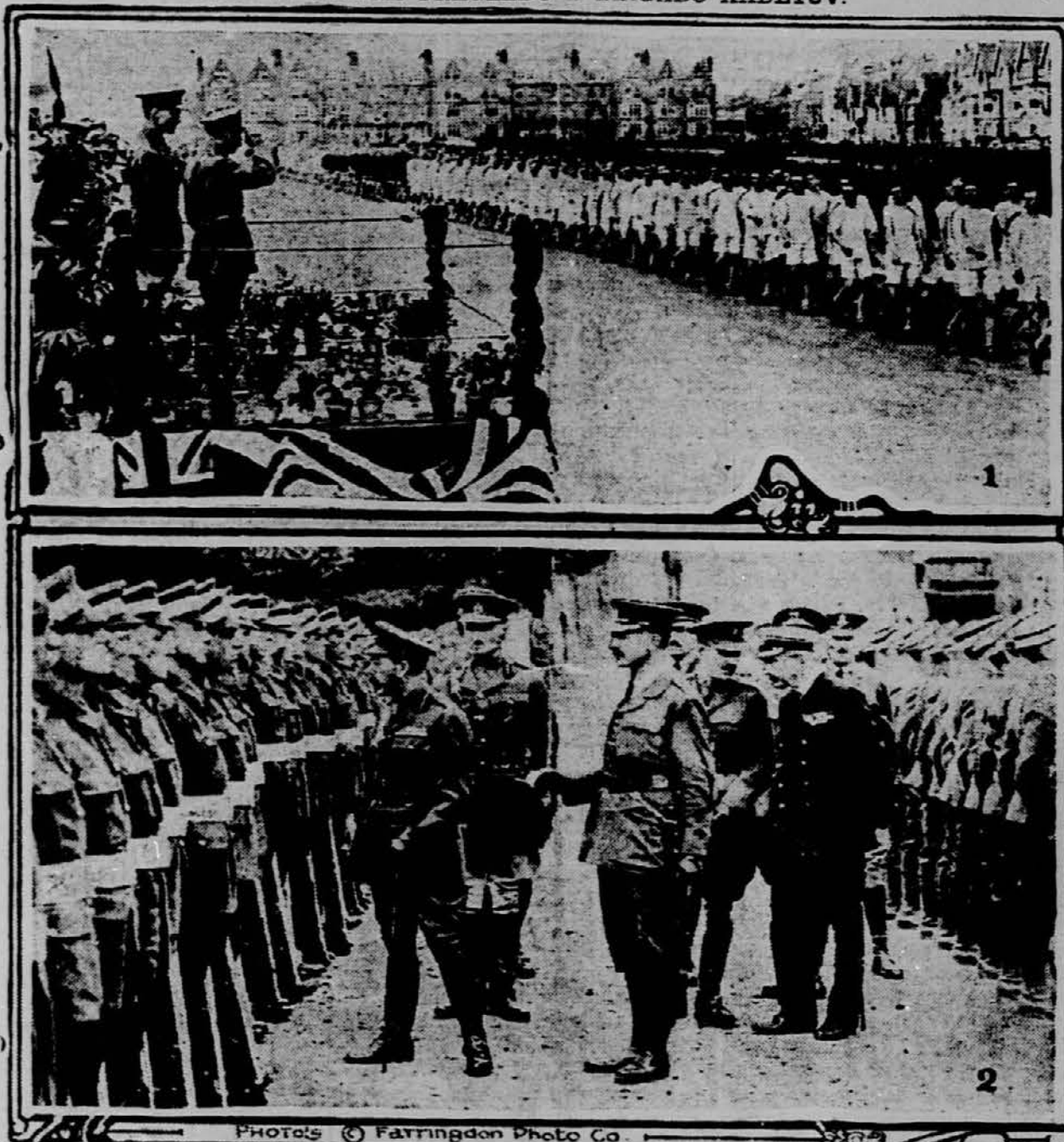
Nadalje je imela Nemčija tudi veliko ugodnih vodnih cest po Donavi. To je bilo seveda le toliko časa, dokler je bila Bolgarska njena zaveznica. Sedaj je izgubila tudi te vodne ceste.

Premirje, ki ga je podpisala Bolgarska z zavezniki, bo imelo največji upliv na Rumunsko.

Drugi udarec ji bo pa zadal s tem, ker se ne bo mogla več posluževati železniške proge Berlin-Carigrad.

Turčiji ne preostaja ničesar drugega, kot skleniti z zavezniki

ANGLEŠKI KRALJ PREGLEDUJE BRIGADO KADETOV.

Photos © Farrington Photo Co.

premirje. Sedaj je enkrat za vselej odrezana od Avstrije in od Nemčije.

Pomisli! Je treba tudi, da armade angleškega generala Allenby-a neprestano prodirajo v Palestini ter da pritiskajo od strani na Turke in je vsled tega njihova vzhodna fronta zelo oslabiljena.

V slučaju, da bo Turčija odrezana od Nemčije, ne more ničesar pričakovati. Izročena bo na milost in nemilost zaveznikom.

Da se je Turčija vmešala v vojno, je bila glavna zasluga Mladoturkov. In ti Mladoturki, ki so povzročili vse to, so se začeli izneverjati svoji zavezni Nemčiji. Da se ji niso že pred meseci odpovedali, je bilo pripisovati le nemškim bajonetom.

Ko izgubi Turčija svojo doedanje pomoč, je jasno, da se turška vlada ne bo mogla več vzdržati. In vsaka nova vlada, ki bi stopila na njeno mesto, bi se ravnotako ne mogla vzdržati, ampak bi prosila miru.

Dežela Srbij je bila opustjena. S tem pa se ni rešeno, da je bil uničen srbski narod oziroma, da je bila uničena njegova armada. Srbi so se morali umakniti, ker se niso mogli protiviti ti silni premoči Avstrijev in Bolgarov. Z eno besedo rečeno: srbska armada je bila odrezana, toda uničena ni bila. Pobegnula je skozi Albanijo in se reorganizirala.

V slučaju, da Turčija sledi vzgledu Bolgarske, bodo imeli Srbi takorekč prosto pot skozi svojo domovino proti avstrijski meji. Avstrijske čete same tega prodiranja ne bodo mogle zavistaviti. Neprilike bi jim lahko delale le s tem, da debe najmanj pol milijona ojačen. Da bi se pa v teh razmerah zgodilo kaj takega, je skoraj nemogoče.

Centralna zavezniška namreč ne moreta nikjer pogrešati takega števila mož. Z italijanske fronte jih ne moreta vzeti, kajti italijanska četa je že takole tako slaba. Vsak polk, ki bi ga poslali Avstriji iz Italije na Balkan, bi bil usodepolen zanje.

V slučaju, da bi Rumunsko zopet stopila v vojno na strani zaveznikov, bi bili zavezniki 300.000 mož na dobičku.

Toda to bi se ne bilo vse. — Nemci bi mahoma izgubili vse petrolejske vrelce in razne druge zaklade, s katerimi so se izkoriščali odkar so sklenili mir z Rumunsko.

Polom v Nemčiji

PO ODPSTU VON HERTLINGA JE KAJZER OBLJUBIL, DA BO DAL POLNOMOČ NARODU SAMEMU. — ODPSTIL JE TUDI VON HINTZE. — NAROD NEMČIJE ZAHTEVA REFORM.

Amsterdam, Holandsko, 30. septembra. — Soglasno s poročili iz Berlina so prišle tri glavne stranke v nemškem državnem zboru v sobotni seji do sklepa in dogovora, ki se tiče ustvarjenja parlamentarne vlade z odgovornim ministrom.

To se hoče doseči potom odpravljenja ustavnega člena 9, ki prepoveduje članom parlamenta da bi postali člani kabineta. Obenem se je tudi obljubilo avtonomijo Alzaciji in Lotaringi.

Nemški kajzer je sprejel resignacijo ali odstop kancelarja von Hertlinga ter admiralja von Hintze, ministra za zunanje zadeve, — soglasno s poročilom berlinske

"Zeitung am Mittag". Kajzer je poslal grofu von Hertlingu naslednje pismo:

— Vaša ekselezenca mi je sporočila, da se ne nahajate več v Berlinu, da ne boste ostali na mestu na čelu vlade. Nočem pred seboj skrivati vaših vzrokov za odstop ter moram s težkim srcem odreči se vašemu nadaljnjemu sodelovanju. Zagotovljeni ste lahko hvale domovine, ko ste prevzeli kancelarstvo v težkih časih in za službo, katero ste vršili. Želim, da bi nemški narod bolj uspešno kot doslej sodeloval pri ustvarjenju usode domovine.

Vsled tega je moja volja, da naj bi možje, katerim je narod zaupal na širši način sodelovali pri pravih in dolžnostih vlade. Prosim vas, da sklenete svoje delo s tem, da nadaljujete z vladnimi posli ter pripravite pot za odredbe, ki si jih želim, dokler ne najdete naslednika.

Nemško časopisje od danes histerično povdarja potrebo, da ohrani narod hladno srce bolj kot

kedaj prej. Prišlo se je daniti v glavah nemškega naroda, da bo Nemčija izgubila vojno in nenadnost tega spoznanja je imela naravnost presenetljiv učinek.

"Zeitung am Mittag" odobrava v polni meri senzacionalni članek, ki je izšel v berlinskem "Vorwarts" v preteklem tednu. — V članku se je pečal pisec z vprašanjem, kaj bi se zgodilo, če bi se sovražniku posrečilo priti na nemška tla. V članku se je glasilo na zelo značilen način:

— Naša vlada se je skozi celo to strašno vojno namenoma izogibala omeniti kaj takega ter se izogibala tudi izražati glede druge možnosti, da bo ta vojna mogoče izgubljena, če se vsakega človeka in vsake stvar ne združi v skrajnem naporu.

— Vlada je s tem sama pripomogla, da se je priklor resnično resnost našega položaja tekom teh štirih let vojne. Rajše je vodila narod mimo propada nevarnosti za naše narodno življenje.

Renska "Westphälische Zeitung" smatra bolgarski položaj za zadnji in najvišji val ter domneva, da niso Bolgari, potem ko so dobili od Rumunske Dobružo, nekakega pomena in vrednosti za Nemčijo.

"Frankfurter Zeitung" daje izraza obžalovanju, da ni nemška vlada povdarjala sovražnika in prijatelja "resnice", da je šla Nemčija v vojno brez vsakih osvobodilnih namenov. List odkrito opozarja, da se Bolgari upravičeno čutijo se izmučeni od vojne ter domneva, da bo stal bolgarski narod na strani ministrskega predsednika Malinova. Kerčeno pozivlja isti list vlado, naj stavi svoje korake za mir na odkritosrčno način.

"Duesseldorfer Nachrichten" obžaluje dejstvo, da bo potreba poslati čete iz zapadne fronte na macedonsko, dasiravno se jih na zapadni fronti britko potrebuje.

"Allgemeine Zeitung" v Essenu govori o slabih novicah, "ki prihajajo na debelo in hitro".

Neki član nemškega parlamenta je vnekel pogovoru z zastopnikom berlinskega "Lokal-Anzeiger" izjavil, da podpira generala Lukov, načelnik bolgarskega generalnega štaba, težnje zaveznikov, ter da upliva v tem smislu na bolgarsko armado.

Oficijelna poročila

ITALIJANSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 30. septembra. — Dnevno. — Tekom noči so izvedli Francozi mogočen protinapad v okraju Urvillers, južno od St. Quentin. Vsi napori Nemcev, da se polaste grča št. 88 so bili uničeni vsled uspešnega francoskega ognja.

Med Ailette in Aisne so se vršili živahni artilerijski boji.

V Champagne n. bilo tekono noči zaznamovati nobene infanterijske akcije. Bitka se je iznova pričela ob jutranji zori.

Nočno poročilo. — Kljub močnemu odporu sovražnika smo zavzeli Revillon, Romain in Montigny-sur-Vesle. Ko smo potiskali naprej proti severu, smo dospeli do mesta južno od Meurival in Venteslay. Ujeli smo šestnajst sto mož.

Z bitko se je nadaljevalo danes na celi fronti v Champagne. Sovražnika se je vrglo iz St. Marie-en-Py. Napredovali smo preko te vasi.

Zavzeli smo Avre ter tudi gozdove in višino severno od te vasi. Zavzeli smo Marvaux ter raztegnili svojo črto preko Monthois.

Italijanske čete, ki so sodelovale z nami severno od Aisne, so zavzele Souri. Med Aisne in Vesle so naše čete nadaljevale danes s svojimi napadi ter napredovale na fronti dvanajstih kilometrov.

ANGLEŠKO POROČILO.

London, Anglija, 30. septembra. — Dnevno poročilo. — Pri operacijah, ki so se vršle večeraj severno od St. Quentin, so ujele samo čete Midland divizije 4000 mož in zaplenile 50 topov.

Med Bellicourt in Gonnelleu je bil večeraj odpor sovražnika precej močan. Ameriške, avstralske in angleške čete so se težko borile do večera. Kljub močnemu odporu pa so pridobile na ozemlju ter ujele veliko število jetnikov.

Pri Bony in Villers Guislain se nas je potom protinapadov popoldne nekoliko potisnilo nazaj na zapadnih robovih te vasi. Na vseh drugih mestih smo vzdržali svoje pridobitve.

Težki boj, so se vršili večeraj popoldne tudi na levem krilu bojne fronte. Naše naprej potisnjene čete, ki so zavzele Auberschen-aubac ter prišle tudi v Arleux, so bile prisiljene umakniti se iz te vasi.

Zapadno in severozapadno od Cambrai ni bil sovražnik v stanu preprečiti napredovanja naših čet, ki so dospelo do stika Arras-Cambrai in Bapaume-Cambrai cest ter stopile v severni del mesta Cambrai, ovražniku se je zadalo težke izgube, ko je vprizoril odločen protinapad v tem sektorju.

Tekom noči je padel močan dež in vreme je še nadalje viharo.

Odpor Nemcev

AMERIŠKE ČETE NA FRONTI V CHAMPAGNE SO NALETELE NA OSTREJŠI ODPOR OD STRANI NEMCEV.

Z ameriško armado severno od Verduna, 30. septembra. — Danes jutraj so pričele ameriške čete iznova z boji potem ko je potekla noč precej mirno. Poročila z vsakega sektorja kažejo, da nameravajo Nemci muditi močan odpor ob celi sedanjih črti, mesto da bi se umaknili na Kriemhild črto in to kljub temu, da se je danes napelo vse sile, da se utrdi to črto, in to kljub temu, da se je danes napelo vse sile, da se utrdi to črto.

Nemci na skrajnem levem krilu Argonskega lesa so večeraj zvečer prodri skozi ameriške črte na nekaterih mestih s svojimi strojnimi puškami ter skušali priti Amerikanecem za hrbet. Napredovanje ameriških čet je bilo ustavljeno vsled tega, ker je bilo treba izčistiti del gozda, v katerega so vdrl Nemci.

Nemški protinapadi proti napredujočim Amerikanecem so postali pozno večeraj bolj pogosti. Odpor sovražnika je bilo posebno opaziti v bližini Exermont in Cierges.

Ravno pred polnočjo se je poročalo, da so obstreljevali Nemci ameriško bolnico pri Bethemourt ter jo zažgali.

Delavnost v zraku je šla naprej in to kljub deževnemu vremenu. Ameriški zračni oddelki, ki so se spustili v zrak, so uničili dvajset nemških letal ter sedemnajst balonov v teku zadnjih treh dni.

Zračna zveza med New Yorkom in Chicago.

Chicago, Ill., 30. septembra. — Redna zračna poštna zveza med New Yorkom in Chicago se prične 1. novembra. Delalo se je na to, da se prične en mesec prej, toda primanjkuje aeroplanov.

Nemški ujetniki.

Pariz, Francija, 30. septembra. — Francoske, angleške, ameriške in belgijske čete so v treh dneh vjele 40 tisoč Nemcev in 300 topov. Od 18. julija so zavezniški zajeli 200 tisoč ujetnikov, 3 tisoč topov, 20 tisoč strojnih puk in velikansko množino vojnega materijala.

Japonci so vjeli Avstrijce.

Tokio, Japonska, 30. sept. — Oficijelno poročilo vojne urada pravi, da je 18. septembra prišlo v Blagovčensk 15 tisoč avstro-nemških vojnih ujetnikov, ki so bili razoroženi.

Poročilo pravi, da so Japonci v Kitajci, ki so operirali ob reki Amur, z glavno silo vkorakali v Blagovčenski na čelu jim japonska konjenica, ki se je mesto podalo zavezniški vojski.

Španska influenza.

Camp Dix, N. J., 30. sept. — Ker je nastopilo lepo vreme, se pričakuje, da se bo razširjenje influece omejilo. Večraj je umrlo v campu za influenco in pljučnici 62 vojakov.

Camp Upton, N. Y., 30. sept. — Današnji zdravniški bulletin navaja do zdaj 61 smrtnih slučajev zaradi influece; večraj je umrlo 17 vojakov. Nanovo je zbolelo 191 vojakov za influenco, skupaj 2717, za pljučnico je zbolelo 26 vojakov; skupno 341.

Boston, Mass., 30. septembra. — V Massachusetts je bolnih za influenco najmanj 85 tisoč oseb in smrtni slučajji naraščajo.

Odločilna ura.

Havre, Francija, 30. septembra. — V svojem nagovoru na belgijsko armado, predno je v soboto jutraj napadla Nemce, je kralj Albert rekel: "Zdaj je odločilna ura. Nemčija se povsod pomika nazaj. Bodite vredni svete stvari naše neodvisnosti in tradicij našega naroda. Naprej za pravico in svobodo ter slavno in nesmrtno Belgijo!"

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

"GLAS NARODA"

SHOYEN PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily)
 Owned and published by the
 (a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and address of above officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na leto leto velja list na Ameriki. Za celo leto na mesto New York \$6.00
 Na leto leto velja list na Ameriki. Za celo leto na mesto New York \$6.00
 Na leto leto velja list na Ameriki. Za celo leto na mesto New York \$6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Published every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Dopis brez podpisa in osebniosti se ne priobčuje.
 Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
 Za vsak dan naročnikov prošimo, da se nam tudi pošiljajo
 naslani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
 82 Cortlandt St. New York City.
 Telefon: 2876 Cortlandt.

Slovinci, Hrvati in Srbi

Upisovanje četrtega posojila Svobode pada v dobo, ko naši moči ni zavezniški gredo iz zmage do zmage na zapadni fronti, rušeći militarizem, na drugi strani pa tudi naši bratje na Balkanu s pomočjo plemenitega francoskega naroda in ostalih zvestih zaveznikov slave ponovne zmage. Z ozirom na celokupni bojni položaj, v katerem igrajo znatno ulogo uspehi naših bratov na srbski fronti, se je pričela ideja osvobodjenja in združevanja prevajati v delo. V tem velikem zgodovinskem činu sodelujejo tudi bratje, katere ste vi poslali svojim bratom na pomoč.

Vam, ki ste ostali tu, se kaže sedaj prilika, da se tudi sami posredno udeležite uresničevanja narodnega osvobodjenja in združevanja. Vaše sodelovanje pri osvojitvi nove svobodne domovine našega troimenega naroda bo toliko, kolikor boste pokazali ljubezni in udanosti napram tej deželi, v kateri ste našli svojo drugo, a svobodno domovino.

Plemeniti in vzvišeni cilji, zaradi katerih je stopila ta dežela v svetovno vojno, vam niso nepoznani. Njen pravi državljani in največji zaščitnik vsake svobode, predsednik Wilson, jih je jasno razložil. Iz vsega, kar je ta dežela dosedaj storila in vedno več doprinese, se morete tudi sami prepričati, da je stopila v svetovno borbo zato, da uniči enkra za vselej vsako brutalno silo, da zaščiti slabotne in ne močne, da osvobodi naše stoletja zaslužene brate, za katerih svobodo je Srbija sama sebe žrtvovala.

Z vašo udeležitvijo pri podpisovanju četrtega posojila Svobode dajete najboljši dokaz, kolika je vaša ljubezen in udanost do nove domovine in močne zaščitnice našega narodnega življenja. Vsakdo od vas je dolžan storiti vse, kar more. Kolikor bode vsakdo po svojih zmožnostih naložil v bonde četrtega posojila Svobode, toliko bo dal dokaza svoje ljubezni do te dežele, toliko bo njegovo sodelovanje v osvobodilni vojni.

Denar, naložen v posojilo Svobode, ne služi samo osvobodilnim ciljem podjarmljenih narodov, temveč daje tudi uročnikom sigurno materijalno korist in vso mogočo garancijo. Neizporna bogastvo te dežele je polno jamstvo za točno izplačitev bondev. V tem oziru ni nihče drugi v stanu, nuditi tako sigurno jamstvo. Poleg osvobodilnih ciljev je treba imeti pred očmi tudi vse sigurne koristi od naloženega denarja v četrto posojilo Svobode.

J. Simić,
 upravitelj poslov srbskega poslanstva
 v Washingtonu.

Bolgarska

Bolgarska — verna služabnica Nemčije in Avstrije — se je naenkrat naveličala vojne.

Ne zato, ker je izprevidela, da je bilo njeno stališče v sedanji vojni nepravilno, pač pa vsled tega, ker so zavezniške armade že prekorile njene meje, ker grožajo njene najmočnejše trdnjave in najvažnejše železniške proge.

V glavni stan francoske armade v Macedoniji so dospeli bolgarski delegati. V glavnem stanu zavezniške armade so pa tudi — srbski generali.

Zastopniki Bolgarske bodo prosili za premirje. Ali bi ne bilo najboljšje, če bi jim odговорili srbski generali?

Prošnji za premirje bodo odgovorili srbski generali:

— Kaj ste storili vi, Bolgari, za našo deželo?

Kaj bodo odgovorili Bolgari? —

Najbrže ničesar, kajti zločince le s težavo prizna svojo krivdo. Pa naj odgovore ali ne, pa naj bo odgovor tak ali tak, zahteva Srbij bo sledeča:

— Mi se bomo pogajali z vami, ko boste izpraznili Srbijo in Rumunsko.

Dokler bodo Bolgari v Srbiji in na Rumunskem, ne bodo hoteli zavezniški ničesar slišati o miru.

Bolgarska se nahaja približno na istem stališču kot Nemčija. Zavezniški nečesto ničesar slišati o kakem miru z Nemčijo. In mitovna pogajanja se ne bodo prej začela, dokler ne izprazni Nemčije in Francije in dokler ne bo razveljavljena brest-litovska pogodba, sklenjena z njihovimi lastnimi plačanimi agenti.

Bolgari so se vdeležili strašne moritve srbskega naroda.

Srbija in Belgija sta bili prvi nedolžni žrtvi silnega tevtonskega pohoda. Lahko se pa reče, da je Srbija več pretrpela kakor Belgija.

Bolgarska je nesramna, strašno nesramna. Kako si more prosti prej za mir, predno odpokliče svoje uniformirane morilce s — srbskih tal?

Bolgari nimajo v sebi takega junaštva, kakoršnega običujemo pri Srbih. V strašnih bojih je bila uničena desetica srbskega naroda. Ostanek je bil prisiljen zapustiti svojo deželo, kajti imel je opravka z dvema močnima armadama, ki bi ga uničili popolnoma, če bi se še pravočasno ne umaknil.

Toda Tevtoni in Bolgari niso uničili Srbov.

Srbska armada se je zbrala na tuji zemlji, reorganizirala se je in odločno nastopila proti svojim krvnikom.

Nobena sila ni moglo omajati duha tega naroda.

Bolgarski strahopetci so pa začeli moledovati za mir, takoj ko je prvi zaveznik stopil na bolgarsko ozemlje.

Ko so Bolgari izprevideli, da z morjenjem teles se niso umorili duha, jih je navdala groza. Sedaj trepetajo in se boje strašnega maščevanja.

Kaj pravzaprav namerava "ear" Ferdinand, zaenkrat še ni jasno. Sprva, ko mu je šlo za nohte, je prosil nemškega feldmaršala Mackensena za pomoč. Ker pa Mackensen ni pravočasno despel, je poslal v francoski glavni stan svoje zastopnike,

Zavezniški ne bodo prej sklenili miru, dokler ne bo Bolgarska vrnila ukradenega blaga. Ako bo Bolgarska storila to, bodo imeli Srbi odprto pot v Avstrijo.

Turčija bo prišla med dva ognja. Nemškim generalom v Turčiji bodo postala tla vroča pod nogami. Še celo v Avstriji ne bodo na varnem, ako se Bolgarska razleti na kose.

Bolgarska zemlja mora biti zaprta transportu turških in tevtonskih čet. Če imajo Bolgari v mislih kaj drugega kot brezpogojno predajo, so poslali zastojne delegate v zavezniški glavni stan. (Vpovedati je, da je bil ta članek priobčen v newyorškem "Timesu" prej, predno je bilo sklenjeno premirje. Op. ur.)

Katoličani i nJugoslavija

(Jug. Čas. Urad. Washington, D. C.)

Drugi članek dr. Mahniča v "Novinah" od 25. maja nosi zgoraj omenjeni članek in se glasi:

Za svoj politični program sprejemam majsko deklaracijo. Pri tem me ne vodijo samo politični razlogi, temveč tudi višji: ti razlogi so naravni in nadnaravni.

Balkan in Vzhod sta slovanska, in zaradi tega se more voditi tu samo slovanska politika. Vsaka druga politika je imperializem, ki žigosa sam sebe za nasilje in težko krši naravni zakon, po katerem je vsak narod na svoji zemlji gospodar. S tako politiko se zasajajo kalice novih mednarodnih borb in bojov brez konca in kraja.

Ali mislijo morda pangermanski kričarji v resnici, da se bo dalo par sto milijonov slovanskih narodov tako lahko podjarmiti? In ali ako bi se to tudi začelo posrečilo, bodo-li ti narodi mirno in udano prenašali usiljeni jim jarem? Ali se niso imperijalisti popolnoma ničesar naučili od sedanje svetovne vojne?

Naš slovanski račun bo dovedel samo tedaj do pozitivnega rezultata, ako se v očigled dejstva te ekspanzivne politike prenehamo cepiti in se vsi združimo brez razlike, kajti naj smo še tako različni v svojih nazorih, vendar nam je domovina skupna.

Naši zastopniki dobro vedo, kako pospešuje njih delovanje izvajanje znanega gesla: Divide et impera! Z neslogo in cepitjem jim prihajamo nasproti, podpirajoč jih v njihovih aspiracijah. Na ta način izvršujemo posel grobarjev lastne domovine in narodne bodočnosti.

K majski deklaraciji pa nas vodijo tudi nadnaravni zakoni.

Z nemško kulturo in politiko se nerazdružljivo veže tudi njihova vera. Ali moremo pričakovati, da bo nemški protestantizem na slovanskem vzhodu opustil svojo versko-politično taktiko?

Nikaromo se varati! Tudi v preteklih časih so delali nemški protestanti poskuse, ne bi li se moglo pravoslavje približati protestantizmu. Šlo jim je za to, da bi za vedno preprečili združevanje katoliških in pravoslavljanih sre. Za ta namen je pripravljen doprinesiti vsako žrtve.

To prizadevanje od strani nemških protestantov je zadelo posledaj vedno na največjo zapreko v ruskem carju-papežu. Sedaj pa je tudi v Rusiji priglaseva svoboda veroizpovedi.

Ako se nam toraj kakor smo rekli, s to svobodo veroizpovedi odpirajo vrata novih bratskih zvez s pravoslavnim vzhodom, ne smemo misliti, da se ne bo s tem tudi nemški protestantizem okoristil. Z sedaj se na vse načine trudi, kako bi zadobil resen vpliv v slovanskem svetu. Naj je še tak razmak med katolicizmom in pravoslavjem, vendar se bodo našli ljudje, ki bodo iz opozicije proti katolicizmu podpirali tako zvezo.

Bratje, katoličani, vam govorim! Ali ne bomo vse poskusili, kar je v naši moči, da odvrnemo od slovanskega pravoslavja, od naših bratov to pogubelj, ki bi Slované med seboj še bolj oddaljila?

Ali bomo prekrižali rok trpel, da nam naš sovražnik poseje našo slovansko njivo s svojim kolkoljem?

To vprašanje je najdalekosežejšje važnosti za Slovanstvo, za njihov kulturni in verski razvoj.

Razmotrivajoč majsko deklaracijo s tega gledišča zadobiva veliko idealnejši verski in kulturni pomen. Uprav vitalni interes katolicizma zahtevajo, da se z vseni silami upremo ekspanzivni nemški politiki na Vzhodu in Balkanu.

Zaradi tega se mora po našem mnenju važni nastop katoliškega seniorata za majsko deklaracijo najodločneje odobriti, ker se popolnoma strinja z duhom naše katoliške organizacije. S politiko majske deklaracije ne sčitamo in branimo samo hrvatsko, srbsko in slovensko narodno-politično misel za osvobodjenje, temveč v eminentnem smislu tudi versko-kulturne ideale.

Hrvatski katoliški seniorat ni mogel v teh kritičnih časih drugače postopati, niti mu ne more kdo prigovarjati, ker je vse hrvatsko duhovništvo sprejelo majsko deklaracijo.

Toliko sine ira et studio. Te besede mi je narekovalo v pero globoko prepričanje in ljubezen do vsega, kar je slovanskega.

(Dalje prihodnjice.)

Clevelandske novice

Krščeni so bili v nedeljo 22. septembra v cerkvi sv. Vida: Joseph Felician, John Podraž in Mary Hegler.

Umrla sta: Alojzij Lovšin, star 74 mesecev, in Zofija Volčanšek, stara 4 mesece.

Nevarne poškodbe v križu je dobil pri delu John Peternel, 1165 E. 60. St. Zaposlen je bil pri kamnosekih.

V ponedeljek 23. sep. je nek avtomobilist zadel v brzovojni drog na 61. cesti, ravno pred hišo, kjer stanuje Anton Ostir. Drog se je preomil na dvoje, avtomobil pa odbržal še vse kosti skupaj. Sunk je bil baže tako močan, da je vrglo Ostirja iz postelje, kamor se je bil ravno vžele, ko je prišel od dela. Indolent ljudje pravijo, da se je Tone tako prestrašil, da je moral takoj "stisniti ta kratkega", da mu ne bi strah ostal v kosteh. Ja, veste, strah je huda reč!

Pri nas se je zgledil John Učič iz Barbertaina, Ohio. Ta rojak je jako pedanten. Slišal je od ljudi, da mora blizu Barbertaina gotovo biti premož. Učič je vzel s pogumom v zakup 52 akrov zemlje in je začel kopati, pa glej v resnici je prišel do premožne žile. Ki je debela pet čevljev. Nabavil je potrebne stroje in sedaj koplje premož že 9 delavcev. Premog naj kar sproti poberejo. Želimo obilo sreče vrlemu rojaku!

Tatje so odpili stanovanje Samuela Mamčič, 2904 Bridge Ave. v njegovi odsotnosti s ponarejenim ključem ter odnesli \$1756.

Iz Collinwooda.

Krščeni so bili v cerkvi Marije Vnebovzete: 19. sept. Olga Marija Najniglar; 21. sept. Edvard Th. Gramovšek in Roza Slapnik; 22. sept. pa Jennie Kutner, Albin Andrej Nahtigal in Edvard Kapelj.

Selska mladina se precej dobro obnaša in se kaj marljivo uči. Letos imamo pet šolskih sesteručteljic. Vse kaže, da se bo peuk na daljšal z velikim uspehom za učenje in v veselje staršev.

Iz Newburgha.

Pri Walterjevih v Randall se je ustavila tista ptica z dolgim vratom. Štorklja, in je pustila čvrstega dečka, katerega so krstili za Jožefa Louisa.

Od tam pa je priprfotala v Cleveland in se vsedla na hišo Rudolfa Čermelja, kjer je pustila brhko hečko Ivanko.

Po dolgem trpljenju in boleznih je bila rešena Angela Rodela svoje muke v soboto 21. sept., ko je zaprla oči v trajnem spanju. Anglica se je rodila pred približno enim letom. Od časa svojega rojstva pa do časa, ko jo je poklical Bog, ni poznala skoraj dneva brez bolečin.

Iz doline solz v večna prebivališča radosti se je preselil tudi Rudolf Papež, pet mesecev stari sinček družine Math. Papež na 82. cesti. Tudi ta je bil že dolgo bolan, predno se je ločil od svojih drugih.

Mike Vrček je bil napaden od hude vročinske bolezni in je v postelji že par tednov. Vendar pa se mu je obrnilo na bolje in upamo, da bo kmalu zopet na nogah.

V Cathedral High School se je podala gđ. Theresa Lekau. V isto šolo se je podala tudi gđ. Frances Miklavčič, kar nas zelo veseli. Sedaj pa, ako je še med dečki kateri tako pogumen, da bo začel Latin High School, potem mu bo še morda kateri drugi sledil.

Dopis

Sheboygan, Wis.

V naši naselbinah je vse bolj po staremu: z delom in napredkom kakor tudi z dragotno smo slični gotovo z drugimi naselbinami.

Jesen je tu; kmalu nastopi zima in se prične zopet ponk v angleščini v večernih šolah. Veliko se je zadnje jesen prijavilo žen, deklet in moških, ter skoli mrlje zimske večere obiskovalo šolo. Upamo, da se tudi v letošnjem večernem pouku prijavijo. Posebno letos je pititika, ker mestni šolski svet je sklenil na svoji zadnji seji, da, ako se prijavijo dovoli moških in žensk, bo na razpolago pouk v vsakem wardu, kar do sedaj ni bilo. Prekoristno je za nas Slovence in sploh Slované, še posebno v teh resnih časih, ako pričujemo tukajšnjega jezika, kakor tudi šeg, posebno, ko imamo vse brezplačno na razpolago. Ženske, katere so značilne angleščine, se prijavijo lahko za pouk v kuharju in šivanju.

Zatorej na svideenje vse stare šolarice in nove, katere se niste angleške šole obiskovale. Pouk se prične 1. oktobra.

S pozdravom vsem šolaricam.

Pavla Klime.

Pevci v New Yorku

Kakor je bilo objavljeno v petek 27. sept. v "Glasu Naroda", nastopi pri velikem jugoslovanskem zborovanju v nedeljo dne 6. oktobra v Tammany Hall, 145 E. 14. St. tudi zbor skupnih slovanskih društev iz New Yorka.

V ta namen se naj vsa slovanska društva snidejo v četrtek 3. oktobra ob 8. uri zvečer na 62 St. Mark's Place k skupni pevski vaji. Društva naj prinese s seboj pesmi "Star Spangled Banner", "Na dan Slovan", "Slovenec, Srb Hrvat" in "Oj z Bogom ti planinski svet".

Ker je to edina pevka vaja, zato je želeli, da pridejo vsi pevci, ki mislijo peti pri skupnem nastopu. Gotovo ni taktino od pevec, da se polkažejo na odru, niso pa imeli toliko brige, da bi bili navzoči tudi pri vaji. Prosim, da naj vsi to vpoštevajo.

Vabljeni so vsa društva brez razlike!

Pozdravi! Hude.

Zračni boji.

London, Anglija, 30. septembra. V svojem oficijelnem poročilu naznanja nekoj feldmaršal Haig:

"V nedeljo je bilo 15 sovražnih balonov anienih. Izstreljenih je bilo 26 aeroplanov, 9 drugih pa je bilo postavljenih izven kontrole. Pogorelo 9 naših. Na železniške postaje in križišča je bilo vrženih 36 ton bomb.

Zračni skadron je skupno z bojnimi ladjami bombardiral sovražne rušilce in je napadel tudi Zeebrugge in Bruges ter letališča v bližini Ghenta.

Uničenih je bilo 12 sovražnih strojev, 15 pa jih je bilo postavljenih izven kontrole.

Bolgarski Krvni čaj

To je izvrstno zdravilo,

ker se ga lahko rabi za vsakega člana družine od dojenčka do stare matere. V vsakem domu bi moralo biti ob vsakem času. Da se preмага prehlajenje, ga je treba vzeti vrela, ko se gre spat. Deluje naravnost na magičen način. Dela kri bogato in čisto, odstranjuje z nje, odstranjuje nerodnosti in jetrnih ledicah, v drobu in želodcu.

Po pošti odposlano in zavarovano, zavitek ki zadostuje za celo družino, stane \$1.25. Pet zavorkov po pošti \$5.00. Če hočete, vam pošljemo po C. O. D. Naslovite na H. H. Von Schlick, predsednik Marvel Product Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ZLY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
 JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432 7th St., Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni ODBOR:

RUODOLF PERDAN, 602E St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.
 FRANK SKRABEC, Ste. Yds. St. box 63, Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikažoji se uradni zadevi kakor tudi denarne pošiljate naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priitžbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest, da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

PRVO AMERIKANSKO JUGOSLOVANSKO IZVOZNIŠKO UVOZNIŠKO DRUŠTVO V CHICAGO, ILL.

Iz potoka naše prelite krvi v tej grozni evropski tragediji je iznikla nova, že davno pričakovana oploja našega jugoslovanskega življenja. Kar so naši volikani že pred polstotletjem napovedali, to se je vsvarilo z našim zločinom: delom: osvobodje jugoslovanske ideje, združevanje troimenega naroda. Politčno smo se organizirali in dosegli lepe uspehe. Zda pa prbja na vrsto trgovina, v kateri se moramo ravno tako organizirati kot v politiki. Narod, ki je politično organiziran, pa ni organiziran tudi v trgovini, ne more napredovati in zdržati borbe mednarodne civilizacije.

Srbija v tem boju ni izgubljala časa, temveč je osnovala dve trgovski agenciji v Ameriki: eno v New Yorku, drugo v Chicagu. Me ne pa, kot iskuzenega trgovca, je postavila s tem, da me je imela vala za svojega trgovskega predstavitelja in ravnatelja. Kraljevske trgovske agencije v Chicagu.

Po marljivem proučevanju sem prisel do prepričanja, da je treba, da se Srbi, Hrvatje in Slovenci tesno združijo v trgovini, kajti to bo velike materijalne in narodne koristi ter tako poedineu in celenu narodu.

Nikdo ne more dvomiti o uspehu trgovskega društva, kajti imelo bo materijalno in moralno pomoč tukajšnjega in starokrajškega naroda. To pa je tudi prvo društvo te vrste, začetno v trenutku, ko se nam pripravlja boljša bodočnost v vsakega ozirom. Srbija mnogo računa in se zanasa na ameriško trgovino, kakor tudi vsa Evropa in ostali svet.

V tem času, ko se trgajo verige zaslužjenih narodov, se mora misliti tudi na industrijsko in trgovsko povzdigo Jugoslavije, ki ne bo smela kot država Srbov, Hrvatov in Slovencev računati na nadaljno trgovsko zvezo z Avstrijo, katere niti ne bo več in Nemčijo, Jugoslovanska trgovina more biti le v zvezi z Združenimi državami. Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom najnižje vrste, ali pa smo se pečali s trgovino manjših vrste, ki se sploh ne more imeti. Zato smo se združili v trgovino povzdigu. Jedno pravi s varstveno znamko tldr.

Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom najnižje vrste, ali pa smo se pečali s trgovino manjših vrste, ki se sploh ne more imeti. Zato smo se združili v trgovino povzdigu. Jedno pravi s varstveno znamko tldr.

Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom najnižje vrste, ali pa smo se pečali s trgovino manjših vrste, ki se sploh ne more imeti. Zato smo se združili v trgovino povzdigu. Jedno pravi s varstveno znamko tldr.

Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom najnižje vrste, ali pa smo se pečali s trgovino manjših vrste, ki se sploh ne more imeti. Zato smo se združili v trgovino povzdigu. Jedno pravi s varstveno znamko tldr.

Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom najnižje vrste, ali pa smo se pečali s trgovino manjših vrste, ki se sploh ne more imeti. Zato smo se združili v trgovino povzdigu. Jedno pravi s varstveno znamko tldr.

Medtem ko so se drugi narodi takoj po svojem prihodu v to deželo združili v razna trgovska podjetja, smo bili mi Jugoslovani zadovoljni z delom

Nemci in Madjari - sobojevniki proti Slovincem

Sedaj so najdebeleji prijatelji. Ne, to ni prav povedano, kajti nikakega dvoma ni, da se med seboj slej ko prej najintimnejše — sovražijo. Ni ga prijateljstva med njimi tudi sedaj, kakor ga ni bilo nikoli.

Pač pa so si sobojevniki proti tretjim. Ti tretji smo mi Slovani v monarhiji. Nas sovražijo enake obojni. Sovražstvo proti nam jih združuje v sobojevništvo.

Po dogodkih, ki jih je prinesla ta svetovna vojna, da se je staremu, prirojenemu sovražstvu pridružil še strah pred našim številom. To so znali paralizirati doselej s svojo močjo in s pomočjo drugih čimteljev, ki so jim in jim še omogočajo, da nas tlačijo, da gospodujejo nad nami kot manjšina nad večino.

Ali med komponenti njihove moči nad nami smi bili tudi — mi sami s prenehanjem svojega naravnega, prirojenega obzirnostjo, a v glavnem s tem, da nismo poznali svoje lastne moči, da je nismo zapuili, da nismo imeli zavesti, da bi bili lahko kaj tudi mi, če bi le znali in hoteli, da nismo nikdar metali svojega števila, svoje veljave in pomembnosti za državo.

Boječi smo bili ter si nismo upali stopiti v areno s trdnim nogom in jekleno voljo. V teh nedostatkih naše duševne in politične konstitucije je bil glavni vir njihove moči nad nami. Kakor mnogo drugega pa je sedanja vojna v neobopljivih grehi, ki so se delali proti nam v nje imenu, preobrazila tudi nas Slovence v monarhiji. Narav naša se je ojeknila, prišla je v nas zavest o svoji veljavi in moči, izginjati so začeli iz nas tisti oziri in tisti strah, — prihajamo do izpoznavanja, kaj smo in koliko pomenjamo in kaj in koliko moremo in smemo zahtevati — za se!

Po težki šoli svetovne vojne je prišlo novo življenje v naš organizem, nova in svežja kri v naše žile. Odločno in slovesno smo začeli izjavljati in svoje izjave podkrepili z odločnimi dejanji: ne priznavamo več svojim sovražnikom pravice, da bi bili še nadalje gospodarji nad nami, kakor

so bili doslej!

Zahtevati smo začeli svoj primeren delež na moči. Ob enem pa se oglašamo tudi z zahtevo po preobrazbi notranje sestave, ki nam ta delež zagotovi brezpogojno in za vse čase. Osvestili smo se in horizonti so se nam razširili.

Prišle so nove orientacije v naše načrte in našo taktiko. In danes vidimo pomirjene duše in o krepljeno srce. Kolike efekte že povzroča to naše osveščenje!

Vidimo efekte na vrstanih naših sovražnikov. Od tod tisti strah, ki se je pridružil sedaj prejšnjemu prirojenemu sovražstvu. Iz tega strahu prihajajo tista gromovita naglasanja in razglasjanja, prijateljstvo sobojevništva in zavezništva — Nemcev in Madjarov.

Koncept se jim je zmedel tako, da sedaj varajo sami sebe in lažejo drug drugemu, da so si tudi — prijatelji, da so jim interesi, stremeljenja in cilji identični.

Tako je na pr. Budapešti Hirlap, ki služi znanemu in proslulemu nasilniku Tiszi, priobčal tisti članek, ki se kar topi same radosti, ker da Neme priznavajo sedaj Madjare kot sebi enakovredne in enakovredne — nositelje kulture...

Kdo na božjem svetu bo verjel, da bi Neme hoteli priznavati to svojstvo Madjarom, ko je ne priznavajo niti Francozom in Angličanom, temna starina kulturna na rodoma, in sploh nikomur ne priznavajo take enakovrednosti, ko njih prvi duhoviti reklamirajo za svoj nemški narod neko božje poslanstvo, ki jih visoko vzvišuje nad vse druge.

Neme da bi priznavali Madjare kot sebi enake po stopni kulture? Ne, ne, ne; in to ni prijateljstvo, ne ljubezen, ampak je med njimi le skupnost — sovražstva proti Slovincem in pred njimi!

Je to le sobojevništvo pod silo dogodkov proti — tretjim, proti — nam!

Čim bi odpadel ta element, bi prišlo obračunavanje med njimi samimi in že bi se pokazalo med njimi najintimnejše — sovražstvo.

Nu, to njihovo sobojevništvo ostane, ker element, ki je ustvar

Slika nam kaže angleškega leva, ki stoji ob železniški progi Berlin-Bagdad ter pazi, da ne gre noben vlak na tej črti. S tem se hoče označiti uspehe zavezništva na Balkanu, ki so odrezali Turčijo od njenih hunskega zavezništva ter prisilili Bolgarsko, da je oddala orožje.

ja — ostane! Mi Slovani se ne upamo proti Madjarom, maknemo in bomo zahtevali svojo sveto pravo proti Nemcem in

Tu smo — osveščeni, preporočeni in ojekleni. Sicer ne gredo stremeljenja — prepošteni, presvobodoljubni in prekulturni smo zato — za tem, da bi se nas moral kdo bati, ako nima po lastni krivdi razloga za tak strah; pripravljani in odločni smo za boj proti Nemcem in Madjarom! Ne pa za kakšno gospodstvo nad drugimi po njihovem nekulturnem uzoru — v tem so si res enakovredni — ampak le za svojo pravo do samega svojega življenja.

(“Edinost”)

“Minnesota” začela ob mino.

Washington, D. C., 29. sept. — Danes zjutraj je bojna ladja “Minnesota” pri izlivu reke Delaware začela ob mino. O kakih izgubah se ni poročalo. Ladja plove z lastno paro proti pristanču. Sinoci je mornariški urad izdal naslednje poročilo:

Mornariški departament je prejel obvestilo, da je bojna ladja “Minnesota” danes zjutraj pri izlivu Delaware začela ob mino. O kakih izgubah mornariški departament ni prejel nikakih poročil in “Minnesota” pluje proti pristanču z lastno paro.

Ne ve se za obsežnost poškodb in tudi ne, ali je bila mina sovražna. Mornariški častniki trdijo, da so prvi nemški podmorski čolniki, ki so prišli tostran oceana, položili v maju in juniju več min ob ameriški obali. Tudi oljnat parnik “Herbert L. Pratt” je zadel ob mino.

Ker je “Minnesota” mogla z lastno paro pluti proti obrežju, se domneva, da je bila zadeta v prvi konec in da ni bila zelo poškodovana.

“Minnesota” je dreadnought in je bila zgrajena 1905. Ima 16 tisoč ton prostornine, je 450 čevljev dolga in ima posadko 985 mož. — Oborožena je s štirimi 13-palčnimi, osmimi 8-palčnimi in drugimi topovi manjšega kalibra.

Zarota proti municijski tovarni.

Springfield, Mass., 29. sept. — Detektivni so aretirali 35 let starega Harryja Hurcherty, katerega dolže, da je hotel razstreliti tovarno Smith in Wesson v tem mestu. Tovarna je pod vladno upravo.

Pismo z fronte

V aktivni službi z ameriško ekspedicijsko armado,

25. avgusta 1918.

Dragi prijatelj Charley:—

Gotovo se Ti bo čudno zdelo, ko boš dobil v roke pismo, toda se nikar ne prestraši, sicer Ti naznanim, da sem ranjen v Hospital Base 202, tukaj na Francoskem, nekje blizu Pariza v nekem lepem mestu. Pred 10 dnevi sem bil ranjen, ko se me dva meseca ni nič prišlo. Ko pa smo pričeli Fricca poditi proti Berlinu, sem pa dobil eno gorlo in sem danes privezan na posteljo.

Naznanim Ti tudi, da smo ujeli namške ženske v vojaški obleki; bile so z verigo priklenjene k strojnemu puškam, nekatere pa tudi k težkim topovom. Pa saj vem, da bereš v tamošnjih časopisih. Dva dni smo jih podili dalje kot iz Gowaude do Buffalo in potem se naprej; mene pa so izgnili in sem se našel med nemškimi ranjenci. Koliko jih je bilo, ne vem, ker je bilo ob enajstih ponoči.

Zdaj se nahajam v bolnišnici; kam bom šel potem, pa ne vem. Mogoče nazaj proti U. S. A. — Tukaj imamo zelo dobre bolniške postrežnice, ki nam jako dobro strežejo; nosijo nam cigarete in chewing gum; prižigajo nam cigarete, tako da človek že prestane, čeprav ga nekoliko boli. Včasih nam igra tudi godba in dobivamo vsak dan časopise in magazine. Včasih si tudi katero zapojemo, čeprav ne lepo; samo da je vpije in “Spas”. Čas si kratimo z eno ali drugo rečjo.

Mnogo od našega polka jih je dobilo medalje, križce itd.

Mislil, da je vojna blizu konca, kakor kažejo nemški vojaki, ker so jako “izpuhani”. Imajo jako slabo obleko, večinoma brez gumbov. Kakor se vidi, imajo pijake. V tem času sem že marsikaj skušal in videl. Preko tri mesece sem se nahajal v Camp Shelby, Miss., in sedaj sem v Camp Mills, N. Y.

Mislil, da ne bo dolgo, ko bomo zopet na potovanju da naklestipiva, ki se nam je zelo prileglo, kajti na fronti se ne more nič kaj takega kupiti, ker ni nič civilističnega. Mesta in vasi, ceste in železnice ter sploh vse je uničeno. Tudi vode ni dobiti, ker Fricca vse pokvarijo za seboj. Naši pa tudi vse,

razbijajo, predno zavzamejo kako mesto ali vas.

Zdaj pa naroči 10 sodov piva in če ga ne bomo pili o Božiču, ga bomo pa o Velikonoči. Zame bo koree premajhen, ker bo suša stršanska.

Zdaj pa pozdravim vse Tomove, Anžičke, Skubeta, Perhaja, vse brate društva sv. Jožefa in sploh vse Gowančane, tudi dekleta, če jih kaj imate, in ostanem nekdanji prijatelj Frank Stibil.

Pravičnost v Avstriji.

Splitska “Nova Doba” piše: Od 11. avgusta so začeli dobivati na Dunaju redni kontingent krušne hrane, celo še dodatke, a mi v Dalmaciji pa prejemo od večraj — še manj!

Mesto onih borih 70 dekagramov na teden (torej 10 dekagramov dnevno na osebo!) krušne moke, katero smo prejimali do večeraj, nam je določila aprovizacija za ta teden samo 56 dekagramov (torej 8 dekagramov na dan) moke za kruh, k temu pa je dodala še 28 dekagramov nekakšnega “dekastega žaganja, katero ona imenuje “bela zmes”. Aprovizacija se sama sramuje te nesramne laži ter se zaradi tega skriva za vojno žitno zvezo; obžnostu je namreč sporočila: “Izvolite vzeti na znanje, da vam bo odpisana te dni “Maiskeimuehl”; ako pomestate to moko (!) s 70 odstotki druge krušne moke, bo to izvrstna zmes za pečenje kruha.” Ko je došlo “dstvo “bela zmes” v roke, ni bilo samo ogorčeno, temveč naravnost obupano, kaj naj počne ž njjo. Žene pravijo, da ni to žagane niti za živino, kaj šele za ljudi! Ugibajo tudi, iz česa je ta “bela zmes”; da ni iz koruznega zraja, je gotovo, sodi se pa, da so zmlete peške od grozdičja. Gospod je na Dunaju naj obdržel to “bela zmes” za sebe, nam pa naj pošljejo oni kontingent, katerega so nam lansko leto pritrugali, da so ga poslali v druge kraje, ki niso tekopu sedanje vojne doprinesli niti polovico toliko žrtev, kakor naša dežela.

Imenovanje.

Profesorjem na medicinski fakulteti v Zagrebu sta bila imenovana naš rojak dr. Boris Zarnik, profesor na otomanskem vseučilišču v Carigradu, in dr. Drago Perović.

Zaprli 7 let starega otroka.

Zagrebske “Novine” so priobčile sledečo novico: Iz Splitske poročajo 11. avgusta: Danes ob 9. dopoldne je vojaška patrulja, kateri na čelu so bili redarji, prišla na obali nekega dezerterja. Njegova 7 let stara sestra je vsliknila, ko je videla, da so ji prišli eno gorlo in sem danes privezan na posteljo.

Cesar v kleti.

Zeneva, Švica, 29. septembra. — Cesar Viljem je bil pretečeni teden v Mannheimu, ko so angleški talci napadli mesto. Kakor piše “Demokrat” v Zenevi, se je ob istem času nahajal v kraljevi palači in ko so se bližali aeroplani si takoj poškal zavetje v kleti, kjer je ostal 20 minut.

Palača ni bila zadeta, kakor pri prejšnjih napadih, toda bombe se padale v njeni bližini.

Obiskal je obremska mesta, da je zagotovil prebivalstvu, da bodo zavezniške armade, ki jim stoji nasproti, porazene.

Pismo vojaka

Camp Mills, N. Y.

Naznanjam vsem mojim prijateljem, da se nahajam v službi 1. Ulele Sava že preko štiri mesece. V tem času sem že marsikaj skušal in videl. Preko tri mesece sem se nahajal v Camp Shelby, Miss., in sedaj sem v Camp Mills, N. Y.

Mislil, da ne bo dolgo, ko bomo zopet na potovanju da naklestipiva, ki se nam je zelo prileglo, kajti na fronti se ne more nič kaj takega kupiti, ker ni nič civilističnega. Mesta in vasi, ceste in železnice ter sploh vse je uničeno. Tudi vode ni dobiti, ker Fricca vse pokvarijo za seboj. Naši pa tudi vse,

Jugoslov. zborovanje

Za četrto posojilo svobode so se z velikim zanimanjem zavzeli tudi newyorški Jugoslovani. Morebiti se niso še nikdar udružili tako tesno, kakor ravno v tej agitaciji. Pri sejah, ki se vsrše vsak teden, so zastopana skoro vsa društva.

Pri zadnji seji je bilo sklenjeno, da se sredi kampanje v nedeljo 6. oktobra skliče skupno zborovanje Slovincov, Hrvatov in Srbov. V ta namen je bila izbrana Tammany Hall, 145 E. 14. St. med 3. in 4. Ave. v New Yorku. Poleg najodličnejših jugoslovanskih govornikov bodo nastopila tudi različna pevska društva in slovensko tamburaško društvo “Slovenka”, kateri se mora priznati, da je nad vse poštvalna kajti sodeluje skoro pri vsaki slovenski ali jugoslovanski prireditvi.

Za zborovanje je sestavljen naslednji program:

1. Star Spangled Banner, Jugoslovanski zbor.
2. Otvoritveni govor, predsednik Mr. S. Kučić.
3. Posojilo svobode, angleški govor, Mr. Wrigth.
4. Venček jugoslovanskih narodnih pesmi, Slovenka. (Med godbo podpisovanje Liberty obveznice.)
5. Baritonski samospev, Mr. Zanimović.
6. Tiranstvo Avstro-Ogrske.
7. Što čutiš, Srbine tužni, Gusele.
8. Tenor-solo, Mr. Gjudin.
9. Demokracija in delo Amerike za Jugoslavijo, dr. Pajo Radosavljevič.
10. Jadransko morje, Združeni slovenski peveci.
11. Slovenci, Hrvati, Srbi eden narod, dr. Vošnjak.
12. Sopran-solo, gđc. Ula Zakrajšek.
13. Slovence, Srb, Hrvat, Jugoslovanski zbor.
14. Hej Slovani, Slovenka in občinstvo.

Pričetek zborovanja točno ob dveh popoldne.

Slovenci! Zdaj smo v onem velikem času, ko je treba delati, prikočiti na pomoč veliki, svobodni republiki, od katere imamo vse, ki nam bo dala tudi svobodo. Brez nje ne bi dosegli svobodne Jugoslavije, brez njene pomoči bi bili tudi po vojni še vedno sužnji Avstrije. Njej smo dolžni vso zahvalo, zato pa ji moramo po svojih močeh pomagati do zmage.

Slišali smo o junaških činih ameriške vojske, vrgla je Huna čez Marno v trenutku, ko je že mislil, da mu je pot odprta v Pariz. Zadnje dni je zopet ameriški vojak v južni Franciji vrgel Nemce tako daleč nazaj, da zdaj že gleda v nemško zemljo in bombardira Metz, ki je najmočnejša nemška trdnjava. Tem junakom je treba pomagati, da vstrajajo, da ne omagajo. Bore se za nas in naše potomce; ne za sebe, za druge prelivajo svojo kri, mi pa smo ostali zdej in živimo dalje udobno kot smo živeli v mornih časih. Ali ni naša sveta dolžnost, da storimo tudi mi nekaj za Ameriko in obenem za svojo svobodo? Kaj pa nam je storiti? Vsakdo izmed nas mora kupiti najmanj en bond posojila svobode.

Mnogo naših rojakov pa je še, da se ne zavedajo svojih dolžnosti. Tem je treba odpreti oči in jim dopovedati, da zdaj ni čas za spanje. Vzdržiteli jih je treba, da se zavedo. Na jugoslovanskem zborovanju se bomo poučili, kako iti na delo, da bo podpisovanje četrtega posojila svobode tudi med našim narodom uspelo. Zato pa, Slovenci, pokažite se hvaležnim in lojalnim napram novi domovini, pokažite, da ste pripravljeni za njo žrtvovati vse in vdeležite se velikega zborovanja v nedeljo 6. oktobra točno ob dveh popoldne v Tammany Hall 145 E. 14 St., med 3. in 4. Ave., New York.

Slovenke, pridite v narodni noši!

Ferdinand lojalen.

Amsterdam, Nizozemsko, 30. septembra. — Kakor poroča “Neu Freie Presse” je car Ferdinand brzojavil avstrijskemu cesarju Karolu, da ostane zvest štirizvezi.

Amsterdam, Nizozemsko, 30. septembra. — Vsi nemski nisti zagotavljajo, da ostane car Ferdinand zvest centralnim zavezniškom.

“Lokal Anzeiger” pravi: “Postopanje carja Ferdinanda je absolutno neizvnanredno. Kot prej, je tudi sedaj še lojalna do svoje zveze.”

PROVE THAT YOU ARE A 100% AMERICAN

TODAY IT IS AN HONOR TO SAY:

“I AM AN AMERICAN”

When you see a boy in the U. S. khaki, or a blue-jacket from our Navy, it makes you proud to say—

“I AM AN AMERICAN”

When you read of the heroic acts of our boys on the fighting front, it makes you thrill when you think—

“I AM AN AMERICAN”

You have a right to say that:

IF you are doing YOUR SHARE;

IF you are obeying cheerfully the laws and regulations made necessary by the war;

IF you are learning to speak the language of America, or helping others to learn it;

IF you are a citizen or preparing to become a citizen of America;

IF you are backing the LIBERTY LOAN with every dollar you can possibly invest;

THEN you have the right to say with pride

“I AM AN AMERICAN”

BUY LIBERTY BONDS

The United States Government

through the

DEPARTMENT OF THE INTERIOR - BUREAU OF EDUCATION

will cooperate with racial, foreign language and other agencies for a better understanding of America and the promotion of better relations between foreign-born and native-born Americans.

Write for suggestions.

DANDANES JE ČAST REČI:

“JAZ SEM AMERIKANEC!”

Ko vidiš fanta v ameriški armadni uniformi, ali fanta v naši mornariški obleki, lahko ponosno rečeš:

“JAZ SEM AMERIKANEC!”

Ako čitaš o junaških činih naših fantov na bojišču, vzdrgetaš, pomisliš:

“JAZ SEM AMERIKANEC!”

In to lahko popraviš rečes:

ČE napraviš svoj del;

ČE z zadovoljstvom izpolnjuješ postavne in odredbe, ki so postale potrebne vsled vojne;

ČE se učiš ameriškega jezika in poglaščaš drugim, da se ga uče;

ČE si državljan ali se pripravljáš postati državljan Amerike;

ČE pomagáš POSOJILU SVOBODE z vsakim dolarjem, katerega zamožeš investirati;

POTEM inaš pravico reči s ponosom:

“JAZ SEM AMERIKANEC!”

KUPUJ LIBERTY BONDE.

Jugoslavija se osnavlja

DELOVANJE ZA OSNOVANJE VELIKEGA NARODNEGA SVETA V DOMOVINI.

"Hrvatska Država" od 18. julija piše:
Zagrebski sestanek dne 2. in 3. marca t. l. je prinesel vidne sadove. Prvi rezultat je bil se močnejša zveza opozicijskih strank in skupin na Hrvatskem in njih notranja organizacija. — Starčevićeva stranka prava, skupina disidentov hrvatsko-srbske koalicije okoli "Glasa Slovencev, Hrvatov in Srbov" in skupina katoliških nacionalistov okoli "Novin" so bile jedro prve formacije v Banovini. Z njimi v stiku je bila tudi socijaldemokratska stranka v domovini; pri tej stranki ste sedaj dve struji, vsled česar ne razpravljamo za enkrat o njej. S pristopom "Hrvatske kmetijske stranke", disidentov "Hrvatske samostojne stranke" okoli "Mali Novin" na jednu stran in z izjavo predsednika "Srbske narodno-radikalne stranke" na drugi strani se je situacija še bolj izboljšala, tako da je formiranje narodno-radikalnega bleka v domovini samo stvar formalnosti. Hrvatsko-srbska koalicija kot stranka ostane seveda na strani.

Na Slovenskem se je formaliziral Narodni Svet za Slovenijo. Pristopili ste Vseslovenska Ljudska Stranka in Jugoslovanska Demokratska Stranka ter organizacija Slovencev v Trstu "Edinost". Slovenska socijaldemokratska stranka je v stalnem stiku z Narodnim Svetom v Ljubljani.

V Dalmaciji se je izvedla narodna organizacija neodvisno od obstoječih strank.

V Istri je vrhovno narodno predstavništvo v hrvatsko-slovenskem političnem društvu.

V Bosni je stvar v toku. Kakor nam je bilo poročano, je Narodni Svet v Ljubljani in politično društvo v Istri poblašeno za volitev delegatov v splošni Narodni Svet.

Na Hrvatskem bodo vse stranke in skupine poblašene za sodelovanje v Narodnem Svetu, svet Starčevićeve stranke pa je že pooblastil svoj osrednji odbor, da izvoli svoje delegate.

Da bi bilo predstavništvo Banovine v Narodnem Svetu edinstveno, bi morala prej pristopiti h kakim edinstvenim medstrankarskim organizacijam in reprezentacijam vseh strank in skupin v Banovini, h kakim narodnim organizacijam za Banovino, da bi mogla biti na ta način kot taka zastopana v Narodnem Svetu.

Stvar se torej razvija zelo dobro. Napreduje se sicer polagoma — ali upamo, da bomo hitro dospeli k cilju....

HRVATSKO PRIMORJE IN ISTRA ZA SPLOŠNO NARODNO ORGANIZACIJO.

"Hrvatska Obrana" od 1. julija poroča:

V nedeljo 14. julija 1918 se je vršil na Sušaku ob množičnem udeležbi sestanek Hrvatov, Slovencev in Srbov, pristajalec narodnega edinstva in Hrvatskega Primorja in Istre. Med drugimi so bili navzoči: dr. Andre Bakarčić iz Roke, dr. Mijo Kosić iz Kraljeva, Krešimir Smokvina iz Drage, Ivan Dobrila iz Drage, profesor Ivan Široli iz Volovskega, Božo Bahorić iz Drage, dr. Rihard Lenac iz Reke, Vinko Tomaš iz Reke, Andre Bahorić iz Sušaka, Ivan Kiselj iz ušaka, Ivan Jadras iz Pehlina, dr. G. Juretić iz Reke, dr. Vladimir Kršković iz Reke, Josip Grubić iz Sušaka, dr. Nikola Fablanić iz Volovskega, Marijan Banić iz Sušaka, Filip Crvarić iz Opatije, Milivoj Mazzorena iz Sušaka, dr. Ivan Pošćić iz Opatije, dr. Matko Trinajstić iz Volovskega, Tomo Mikulčić iz Sušaka, dr. Julij Matković iz Bakra, Vinko Vitezić iz Sušaka, dr. Julij Pečarević iz Opatije, Viktor Rusić iz Sušaka, Peroslav Ljubić iz Sušaka. Iz Dalmacije so bili prisotni: dr. Ivo Krstelj in Ivo de Grisogono, člana narodne organizacije, dalje dr. Srgjan Budisavljević, tajnik odbora za splošno narodno organizacijo, in dr. Božo Vukotić, član parlamenta. Po dolgi debati o splošnem narodnem položaju je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Veliki narodni cilj: osnove edinstvene neodvisne, na demokratskih temeljih urejene socijalne pravne države Srbov, Hrvatov in Slovencev zahteva edinstveno politično delovanje celokupnega naroda in njegovo zbiranje v splošno narodno organizacijo. S tem namenom se osnavlja narodna organizacija za Hrvatsko Primorje in Istro ter se izvoli narodna uprava, sestojeca iz 12 oseb s pravico na razširjenje uprave.
2. Sestanek radostno pozdravlja osnove narodne organizacije Srbov, Hrvatov in Slovencev za Dalmacijo ter izraža svoje prepričanje, da bodo sledili vzgledu Dalmacije, Hrvatskega Primorja in Istre tudi ostali kraji našega naroda.
3. Sestanek izreco poudarja, da zahteva dosega velikega cilja narodnega združenja in osvobodjenja, da preneha strankarski boj med narodnimi strankami in da se napravi konec vsakemu strankarstvu, da se odstrani vsaka cepitev narodnih sil vsled vprašanj drugega reda.

DESET ZAPOVEDI ZA PRAVEGA SLOVENCA, HRVATA IN SRBA.

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Tržaška "Edinost" je priobčila v številki od 18. avgusta naslednjih 10 zapovedi:

1. Slovenci, Hrvati in Srbi so en narod s tremi imeni.
2. Ne ppiraj med njimi nesloge, kajti samo v slogi in edinstvu Slovencev, Hrvatov in Srbov je naša rešitev.
3. Ne ponižuj se pred nikomur in ne zatajuj svojega imena, pa bilo slovensko, hrvatsko ali srbsko.
4. Spominjaj se vedno, da si kot Slovenec, Hrvat ali Srb obenem tudi Jugoslovani in kot tak veja velikega slovanskega debela ter da so ti Poljaki, Čehi in Rusi bratje.
5. Bodi ponosen na to, da imaš 14 milijonov slovenskih, hrvatskih in srbskih bratov, in da si Slovan, katerih je nad 160 milijonov.
6. Spominjaj se, da je naša domovina lepa in velika, da pa je razdeljena. Spomin na slavno preteklost tvoje domovine te naj bodri v delovanju za njeno bodočnost.
7. Vedi, da si vezan z brati po krvi in jeziku, medtem ko je vera stvar vesti. Zato so Slovenci, Hrvati in Srbi en narod brez razlike vere.
8. V svojem sreč. v svoji družini in v vsem svojem življenju skušaj izvesti najprej ono, kar hočeš, da bode v tvojem narodu.
9. Čuvaj se praznega navdušenja in velikih besed. Govori in zahtevaj samo ono, kar je v splošno korist in za kar moreš postaviti in dati tudi samega sebe.
10. Ne dovoli, da bi oni, ki te izkoriščajo in ponižujejo v vsakdanjem življenju, govorili v tvojem imenu.

Rumunska za zaveznike.

Pariz, Francija, 30. septembra. Kakor se poroča iz nemških virov, se razteza protinemško gibanje od Moldavije do zavzete Valahije. Namen tega gibanja je obnovev pogodbe med Rumunsko in zaveznicami, da se zopet napove vojna centralnim zaveznicom. Kraljica je duša tega gibanja. Nemška poročila pravijo, da je kralj na z...

Pozor rojaki! Po prvem oktobru ne bo nihče dobival lista, kdor ne bo pravočasno obnovil naročnine!

Varujte za četrto Posojilo Svobode!

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

Ženin Mirko

Gospod Mirko je bil ženin in se je tega tudi zavedal. Pa kako bi se ne, ko je imelo poteči le še nekaj tednov, da potegne za vrv in odzvoni svojemu samstvu.

Zato se mu je mudilo, da te kratke dneve prostosti kolikor toliko uporabi po svoje. Ne sicer, da bi v zadnjem trenutku delal skoke in preobračal kolesce, česar ženin ne sme pod nobeno pretvezo. To ne; ke takih skakljajev se je po možnosti izogibal že prej, ko je zevala še nedoločna daljava med njim in zakonom. Privoščiti si je hotel le čisto nedolžno zabavo: v gore se je namenil, in sicer na goro Strmiceo.

Tolikrat in tolikrat je že plezal po njenih čerch, da se mu je v resnici tožilo, če ni bil vsako poletje na njej. Letos pa še enkrat ni utegnil; seve, ker kot ženin je imel obveznosti silno veliko.

Pravzaprav ne, mnogo jih ravno ni imel; imel je le eno, toda ta je izdala: Dan na dan naj bi posedal pri nevesti Katinki...

Tako je namreč Katinka želela in tako je hotela njena mati; pa tudi njemu samemu je delo tako najbolje. Ali vendar, na Strmiceo ga je pa le še vleklo. Je bil pač planinec; planinec pa odvrne od planinske navade le dvoje: starost in — zakon.

Da, zakon!

Gospod Mirko je sklepal torej, čisto pravilno, ko je sam pri sebi govoril:

— Vidiš, prijatelj, posihmal se bo treba planinstvu odreči, ker tvoja Katinka pač rada stopica po gladkih alejah, ne pleza pa rada po čerch in pečinah. Potem pa pride tudi dečad! In zakaj bi ne prišla?

In pri tej misli se je Mirko nalahno nasmešnil ter s palcem in kazavcem potipal ondi pod nosom, kjer je pri moških prostor za brke, kjer pa je Mirku štrlelo samo nekaj ostrih kocin.

— No, in dečadi, je dalje govoril, pa vendar ne moreš vlačiti s seboj po hribovju!

Tako si je mislil in mislil ni napočeno. Zato si je želel v gore vsaj še enkrat, preden se zveže. In odpravil se je.

Katinki so se res s solzami zalile oči, ko mu je prišla nahrbtnik na rame, ter ni mu mogla dovolj priporočiti, da naj se pazi čerch in prepado pa naj nje ne pozabi. Njena mati, prihodnja Mirkova tačca, stara Ambroška, pa je še druge nevarnosti imela na misli. Spominjala ga je, da je ženin, in opominjala, da naj častljivemu ženinemu stanu ne deli sramote. In po svoje je imela prav tudi ona. Vedela je namreč, da planinsko kočjo na Strmiceo oskrbuje Ježunka in njena hčerka Marica. Stara Ježunka pa je že od nekdaj črtila, zlasti hudo od takrat, ko je bila doznala, da ji je rajnega moža premočila. Bog mu dal do bro! Njemu je pač odpustila, a Ježunki odpustiti ne more. Sicer se ni bala, da bi Mirko za staro zbežal; to ne, ker stara je bila že vendar preveč v letih.

Toda izpozabil bi se lahko, da bi se dal preslepiti od mlade, ki je takisto polna izkušnjav. Seve ker jabolko ne pade daleč od debla!

Take in enake pomisleke je imela Ambroška, ko je Mirko na Strmiceo odhajal, in reči se mora, da niso bili čisto iz trte zviti. Priznavamo celo, da bi jih Mirko, ko bi videl v prihodnost, ne bil tako omalovaževal, kakor jih je. Ker pa prihodnosti ni vedel, se je pa le posmehoval opominom preskrbne Katinkine majke.

Pa — ni imel prav!

Čez čeri in prepade je pač skakal z lehkoto ter plezal po skalah, ne da bi bil mnogo premišljal, ker je bil pota navajen. Ime pa je drugih misli dovolj, ki so mu polnile glavo, misli, ki so se tikale njegove zaroke.

Čudil se je, kako je neki prišlo, da se je izneveril svojim na čerch in se zaročil, ko vendar poprej ni imel nikdar tega namena. Nasprotno, za pribito je smatral, da se nikoli ne oženi, temuž ostane tako, kakor je.

— Prostost je že nekaj! Ali kaj nekaj! Preteto mnogo je vrednat! Zlasti zate, ki si bolj neredne naravi. Dlogega časa in samske si moute se ti pa tudi ni bati, dokler so krčme na svetu; ker pri kupci vina je tako kratkočasno sedeti, da ti nevidno in neslišno poteka ura za uro. Da, vinski duhovci so kaj prijazni drugovi. V njih družbi se brez zakona prav lahko izhaja.

Tako je sodil Mirko pred svoje zaroko; pa ne samo sodil, tudi — ravnal se je vestno po tem. Zato je pa pridno zahajal v krčme, zlasti marljivo je pa hodil v gostilnico Ambroški, kadar je bil doma na dopustu. Ker Mirko je bil državni uradnik in je imel postavno izgovorjen dopust za nekaj tednov na leto.

Tega Mirkovega nagnjenja, k ga je imel za gostilne, pa Ambroška in njena hčerka Katinka ali nista dovolj dobro poznali ali pa nista poznati hoteli. Dejstvo je, da nista mogli verjeti, da bi samo zaradi pijače tako pogosto k njima zahajal!

— Nekaj že tudi zaradi moje, dobrega vina, — si je prigovarjala Ambroška; — vendar pa če ne izkušnja ne moti, nič manj zavoljo Katinke. To je brati že iz njegovih pogledov, ko se z njo pogovarja. Sicer je res, da Katinka ni več bogve kako mlada, toda tudi Mirko ni več mladenič, da bi si s punčkami igral. Med njima je ravno pravo starostno razmerje, da bosta lepo v zakonu živela, ne da bi se bilo bati izmuzakoskih skokov od desne ali leve.

In pri tem se je spomnila tiste, greklicanega znanja med njim najin možem in Ježunko ter izvil se ji je iz prsi globok vzdih: — Bog mu odpusti! Jez se mu že; Ježunki pa ne, — je rekla sama pri sebi in potem nadaljevala: — To je kajpada res, da Mirko nekoliko več ljubi pijačo. Toda, ko stopi v zakon, pride tudi v redne razmere. Za to bo že Katinka skrbela; saj jo poznam! Pa lepo plačo vleče na mesec, na stara leta pa dobi pokojnino. To pa mislim, že tudi odtehta kako mogo, ki je najti na njem.

Tako premišljevala, pa je prišla Ambroška do sklepa, da bi Mirko ne bil napačna možnost za njeno Katinko.

Pa tudi Katinka je prišla do istega sklepa ko mati, četudi iz drugih razlogov. Njej je namreč v prvi vrsti bilo za zakon kot — zakon. Po njem je kopnela kakor riba po vodi. In kar je največ vredno, njeno navdušenje zanj je bilo popolnoma pristno, bolj pristno celo kakor rožnata barva njenega lica.

Umevno je, ker ji je navdušenje prihajalo naravnost iz srea rožnatost pa svojega lica je ku povala v drogeriji. Tako da je neredko imela čenutke, ko si je na tistem želela:

— Naj bi zdajle prišel kdorkoli, kar vzela bi ga!

In to iz prepričanja vzkliklo hrepenenje ji je vrhutega še podžigala misel, da so se njene vrstnice že vse pomožile. Pa res, kar pravi vse: Bobenčkova Leni, Fratrova Mara, Brlezova Lina in druge, čeprav vse skupaj niso imele toliko lepote in dote kot ona — Katinka.

In kakka sreča jim je sijala z obraza, ko so bile neveste! Kar dečakati niso mogle, da je duhovnik tisto vprašanje izgovoril do konea, tisto nepotrebno vprašanje: — Ali je tvoja resnična volja stopiti v zakon?

Vsaj Bobenčkova Leni se je že kar vmes oglasila in tudi Fratrovi Mari bi bil odgovor skoro ušel, preden je duhovnik končal vprašanje. Brlezova Lina, oh, ta koketa! je res nekaj pomislila, prejko je rekla svoj "da", pa leker je koketa in pa ker je sama poasnost.

To je pribito, da ni prijetnejšega, kakor je zakon. Glejte, in ravno ona, petične Ambroške le, pa Katinka, naj njegovih naslad ne okusi!

Kaka sramota za njo in pa kakka nesreča!

Gospod Mirko je pa še zlasti vsega vpoštevanja vreden! Li ne? Le pomislite! Milostiva gospa potane, ko v zame Mirko za ženo! In to je vendar priimek najlepšega zvoka, priimek, ki ne raste za platom ob cesti. Potem jo bodo gledale Leni, Mara in Lina! Pa kaj gledale? Se same jo bodo milostivo gospo imenovala, rade ali nerade. Imenovala jo bodo, — ker tako zahteva višja olika.

Pa kako jih bo vila zavist! Zlasti se, kadar bo Mirko v uniformi nastopil. In po pravici, ker v uniformi je res tudi postaven. Pa da bi ne bil? Tako se ga tesno oprijemlje, da je v njej kakor povit In kar blišči se od zlahtne kovine. Ni čudno; saj je na njej srebra in zlata za bogve koliko dukatov.

Sicer pravi Brlezova Lina, da je tisto, kar si deva na glavo, po-

vezujući kadunji podobno. Pa to pravi le iz zavisti, ker njen mož nima takega pokrivala. O sablji bi bila pa kratkomočno odveč vsaka pohvalna beseda. Da vam povem, prav vsaka!

Le eno je škoda, da vsak dan ne nosi te imenitne obleke. Toda to pa že pravim, da jo bo moral po poroki vsekako večkrat obleči. To se bodo jezile Leni, Mara in Lina. Pa naj se le; saj ne brez vzroka...

Okrog tega točiča so se sukale Katinkine misli. Mirko je pa pridno zahajal k Ambroški v gostilnico; pa ne tolikanj zaradi gostilničarke hčerke kakor zaradi dobre pijače. Katinka mu je bila ljuba in draga samo, ker mu je vztrajno delala družbo. Nič več in nič manj.

Toda pripetil se je dogadjaj, ki je to razmerje korenito premenil. Ali na dobro ali na slabo, o tem ugibati ni naša naloga, če prav bi morebiti ne bilo težko dogajati resnice.

Bilo je namreč nekega deževnega dne, ko je karjčurkoma liho iz oblakev. Niti čez prag se ni moglo; kaj li, da bi kak pametnik mislil na setnjo. In tako tudi Mirko ni mislil; rajši je sedel pri Ambroški v gostilni ter praznil četrta za četrto. Pri kapljici do brega vina, je menil, se najlaže preloče pusto vreme. In morebiti ni sodil napačno; osobito če se pomisli, da je vstrje njega. Katinka sedela in pletla. Sicer nje ni smatral ravno bistvenim delom svoje zabave, pa vendar mu je bila potrebna, da se je z njo razgovarjal; zakaj z vsako četrtnico je rastle tudi njegova zgovornost.

Nazadnje ni mogel niti eno ped časa molčati, kadar mu je tekla po vino in je sam ostal v sobi. — Ker pa tedaj ni imel za pomenek nikogar, je govoril sam s sabo ali si je pa kako okroglo zaživžgal.

Takole pri sedmi četrtnici je postal tudi mehak in ljubezni navdahnjen. To se je dalo sklepati iz njegovih mokrih pogledov, ki so veljali Katinki, in po tem, da večših pogledil njeno belo ročico.

Toda to je bilo pa tudi vse in pri tem bi bilo ostalo, ko bi slučaj ne bil nanesel drugače.

Slučaj je bil pa nanesel takole: Ko je Mirko ponovno posegel po Katinkini roki, je zadržala Katinka in roka se ji je stresla, da ji je iglica, ki je znoj pletla, padla pod mizo. Pa tudi Mirko se je sklonil ter praskal s prsti po tleh da bi izlo urabil. Pri tem se je pa tako približala Katinkina kodrast glavica Mirkovi plešasti glavi, da so Katinkini svileni lasi poščegetali Mirko po raskavem čelu.

To pa je Mirko silno prijetno pogrelo tam doli v srcu. Kar pa met je izgubil od same ljubezni in iz zdrugega uma je prišel, ker sam tako je umeti dejanje, ki ga je učinil.

Naenkrat je prijel Katinko z obema rokama za lica ter nagnil, si jih k sebi — sicer nasilno ni ravno ravnal, to moramo njemu v čast pripoznati, ker Katinkin obraz se je kolikortoliko že sam od sebe k njemu nagibal — je tlesnil na njene rožnate ustnice gorek poljub.

Pa kakšen poljub! Praveci cmok je bil to, kar ji je na usta pritisnil, ker emoknilo je, kakor če vržer počeno žogo v vodo, in od sten se je slišal zamolkel odmev. Prvemu cmoku pa je drugi sledil, drugemu tretji, četrta in to kar pod mizo, ter bogve, kdaj bi bilo tega podmižnega emokanja konec, ko bi se ne bila nadomada odprla vrata, med vrati pa kakor angel pokore prikazala stara Ambroška.

— Mirko! Gospod Mirko! — je zaskrnela, hlineč se, kakor da bi sapo lovila, — to je vendar preveč, kaj ves se drznete početi z našim nedolžnim dekletom.

Več pa od navidezne ogorčenosti ni mogla; curek prihljjenih solza se ji je ulil iz oči in glasno je zahtela.

(Konec prihodnjic.)

Angleži v Palestini.

London, Anglija, 30. septembra. V Palestini se je 29. septembra nadaljevalo gibanje naše konjenice in v oklopnih avtomobilov od Tiberias-Derwat proti severu.

Mnogobrojne turške čete, vključno oddelke, ki tvorijo turško garnizijo na Hedjaz železnici med Amman in Maan so se podale na Zisa postaji.

Kakor pravi poveljnik, štejejo čete do 10 tisoč mož in so del drugega armadnega zbora četrte turške armade.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood E'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČNVAR, R. F. D. 2, Box 23 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠNLI, 828 N. 18th St., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Predsednik poroč. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. poročnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 8, Box 146, Fort Smith, Ariz.
2. poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. JOSIP V. GRAHNK, 643 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street, New York City.

Ocenjena društva, odzema njih uradniki, so uljudno prošni, poljati vse dopise naravnost na glavno glasilno in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Express, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Tittle Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma namanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Resolucija.

Baggaley, Pa.

Na redni mesečni seji 8. septembra je društvo Večernica šte. 13 SDPZ v večini glasov sklenilo, da zavzame inicijativni predlog društva Zavezani št. 3 SDPZ, to pa raditega, ker ne mara nobenega vnašavanja politike v organizacijo. Moralo bi se strogo paziti od gotove strani, da ne pride do prepira med člani.

Glas Naroda kot glasilno SDPZ je bil izvoljen potom splošnega glasovanja do konvencije, tako naj tudi nadalje ostane. Resnica je, da so poročila bolj površna, kakor tudi mesečni in šestmesečni računi; treh mesečnih računov pa sploh še menda ni bilo nikjer, kar je res žalostno; krivdo pa selaj se ne vemo komu pripisovati, ker ne vemo, kje tiči.

Nadalje se je tudi razmišljalo glede pomožnega glasila. Čemu potrebuje SDPZ poleg glasila še pomožno glasilno? Drugim slovenskim organizacijam, ki so močnejše in tudi v finančnem oziru bolj podprte, torej prekašajo SDPZ v vseh ozihih, zadostuje samo eno glasilno. Ravno SDPZ mora imeti dva. Zakaj?

Ako smo štedljivi, bodimo v vseh ozihih.

Za dr. Večernica št. 13 SDPZ.

Franc Segula, predsednik.
Ivan Salmić, tajnik.
Anton Rok, blagajnik.
Jakob Povše, zapisnikar.
(Pečat.)

Naznanilo.

Vsem članom društva Slovanski Bratje št. 120 v Gilbertu, Minn., se naznanja, da se zanesljivo vede, leže prihodnje seje v nedeljo 6. oktobra. Na dnevnem redu je predlog društvenega poslovanja ter več drugih točk. Dolžnost vsakega člana je, da se te seje vdeleži.

Zbratskim pozdravom.
(Pečat.) Frank Press, tajnik.

Dopis.

Detroit, Mich.

V Detroitu, kot po celi Ameriki, bodo vse avtomobilne tovarne knahu popolnoma zaposlene z vojnimi naročili.

Suša se Slovencev precej prija in menda ni še noben zbolel ali celo umr zaradi pijače, kot so nekateri bal, da se bo zgodilo. Vina bodo menda pogrešali nekateri in vinske trgovce bodo letos bolj nedolžne.

Rojake na obisku v Detroitu bi opozoril na zanimiv hrvatski delavski muzej na Ferry Avenue E. Ta "Galerija sedanje upetnosti" je res zanimiva. Skoro vse slike predstavljajo aristokrate itd. v obliki delavskih trpin. A seveda so slednji zmagali kot n. pr. na Ruskem. Slike prvega preroka iz rodu Izraela Karla Marxa ne manjka. Tudi redki papež Lenin in Trocki ter menda svak slednje.

Tudi Turčija?

Haag, Nizozemsko, 30. sept. — Poročevalce lista "New York Times" je izvedel iz verodostojnega vira, da je turška vlada že prošla za premirje.

Če se ne moreš boriti, izkaži svoj patriotizem s podpisovanjem četrtega Vojnega posojila.

Novice iz stare domovine

(Od Jugosl. Časn. Urada, Washington.)

Obletnica majske deklaracije.

Zagrebačke "Novine" prinajajo 4. junija naslednji članek: Te dni je prišel dr. Korošec v Trst. Sprejeli so ga tiho in tomaj vidno radi položaja, v katerem se nahajajo. Cesar niso mogli storiti prvi dan, stori so na dan prošlave v dvorani Narodnega doma. Dvorana je bila natlačena polna. Predsednik političnega društva Edinost, dr. Josip Wilfan, je otvoril zborovanje in pozdravil apostola Jugoslavije. Čudi se, kako morejo Italijani klevetati in se bati. Oni, ki postavljajo vse svoje upanje na samoodločevanje narodov in na sporazum med narodi, ne morejo biti nikoli na strah sosedom. Ako zahtevamo Trst, ga ne zahtevamo iz neprijateljstva do Italije ali da izpodrinemo tu Italijane, temveč ker vemo, da je to jugoslovanska zemlja in da je neobhodno potrebna za razvoj Jugoslavije. Morje od nastaja Soče do zadnjega rta Dalmacije je jugoslovansko. Govoril je tudi o solstvu. Nato je bila predgovor dr. Korošec sprejeta resolucija, v kateri se znova soglasno in enodušno izražajo majske deklaracije ter izrekajo jugoslovanskemu klubu, posebno dr. Korošcu, zahvalo za njega delovanje in popolno zaupanje ter priznanje. Nato je govoril dr. Korošec o razvoju ideje narodnega edinstva, ki je sedaj dosegla svoj vrhunec. Ako bi se Jugoslavi priključili v vlado, ne bi nikoli prišli do svobode in Jugoslavije. S pomočjo etap hočejo štajerske in koroške Nemce eliminirati iz Krajske in tako zopet odgoditi Jugoslavijo za drugo stoletje. Kaj pomeni za nas Trst, vemo vsi dobro. To je vir našega življenja. Prve leto deklaracije je minilo in jugoslovanska misel je prodrla v poslednjo ložo, sedaj pa pričene drugo leto navdrušenega delovanja za jugoslovansko misel. Nato je pozdravil Trst in žene iz Trsta, ki so mu izročile sopek. Za njim je govoril dr. Otokar Rybář o solstvu, nato pa v imenu jugoslovanske socialne stranke Golouch ter spremljevalce dr. Korošca župnik

Bajec. Predno je predsednik zaključil zborovanje, je sumiral vse mišlj: Trst in vse Primorje pripada Jugoslaviji in v tem ne poznamo nikakega kompromisa. Glavna stvar je sedaj boj v socialni smeri, kulturni boj, stoječ seveda v politiki vsi kot en mož. Resolucija je bila sprejeta soglasno in zborovali so se razšli med prepevanjem "Hej Slovani" in "Lepa naša domovina".

Garancije.

"Hrvatski Dnevnik" piše, da so garancije — za uresničenje jugoslovanskih političnih teženj — zelo nezanesljive". Kakšne so te garancije, navaja dr. Korošec: Evropski forum, kar je jugoslovanski klub potrdil že z delom, z odposlanjem memorandum na brest-litovsko mirovno konferenco. "Hrvatski Dnevnik" je pozabil navesti prvo in glavno garancijo: zavest in moč naroda. Kakšne garancije pa nam nudi on?

Naše sirote in madžarski Mongoli.

Tekom meseca julija tega leta je bilo nameščenih po Hrvatskem in v Slavoniji skupaj 762 otrok v prehrano, in sicer 174 iz Istre, 292 iz Dalmacije, 76 iz Bosne in Hercegovine, slovenskih otrok iz okolišč Trsta pa je dospelo na Hrvatsko 220. Dosedaj je po raznih krajih na Hrvatskem 16.039 otrok v prehrani. Od teh jih je 2061 iz Istre, 1340 iz Dalmacije, 12.270 iz Bosne in Hercegovine ter 368 slovenskih otrok iz Gorice. Domov je bilo poslanih 31 otrok iz Istre, 54 iz Dalmacije, 82 iz Bosne in 11 slovenskih otrok. Ti otroci so iz takih krajev, kjer so se aprotivno razvijali v zadnjem času izboljšali.

Po uradni statistiki je umrlo v Bosni in Hercegovini tekom zadnjih dveh let vojne 163.000 otrok v starosti pod 10. leti.

V "Hrvatskem Listu", ki izhaja v Pulji, objavlja učitelj šole sv. Cirila in Metodja istreskemu otroku, ki se nahaja sedaj na prehrani na Hrvatskem, nauke, po-

kernost in spoštovanje do matere, to je do Hrvatske, ki ga je sprejela pod svoje okrilje. V pismu pravi nato: Vprašuješ me, ali se po Opatiji setajo mladi madžarski Mongoli. Ne samo po Opatiji, temveč tudi po Lovranu in Volskem. Vseh skupaj je okoli 7000. Vse jim mora iti na roko. Bog ve, da ne znam, kaj je temu vzrok, pa morda niso Madžari izvoljeni na pod, ki nas bo popeljal v obljubljeno deželo? Poslušaj. Skozi Opatijo je šel madžarski učitelj s kopico otrok. Na nerazumljivo vprašanje mu odgovori moj prijatelj, da ga ne razume ter da naj hrvatski govori. Na to opazko je odgovoril Madžar: Pij Hrvati! Pri setanju prezirljivo gledajo one, ki govore hrvatski. Našim sirotam mečejo drobtine belega kruha. Tako se obnašajo Madžari v naši hiši. Medtem ko hodijo naši otroci na Hrvatsko v prehrano, ker ni za njih v lastni hiši kruha (v Istri) pa mora Istra trpeti in negovati madžarske otroke, ki s svojo prisotnostjo blatijo in onesnažujejo naše Primorje.

Odhod tužnih sirot.

Dalmatinski dopisnik "Primorskih Novin" sledeče opisuje odhod naših sirot na prehrano na Hrvatsko:

Tudi danes jih je odšlo nekoliko. Šli so brez krika, brez sijaja, brez posebnega parobroda, brez asistence vojaških ali civilnih oblasti, brez odbora ali podobora.

Naši so odšli, kot vedno, tiho, neslišno, krotko in bojazljivo. Za asistenco vojaških ali civilnih oblasti, brez odbora ali podobora. Naši so odšli, kot vedno, tiho, neslišno, krotko in bojazljivo. Za asistenco vojaških ali civilnih oblasti, brez odbora ali podobora.

Tudi včeraj so mi bili otroci brez kosila... Odšla sem v gozd, naseljena nekoliko drv, da jih preidam, toda breme je bilo zame pretežko, ker sem bila tudi sama lačna, padla sem od slabosti in morala sem pustiti breme...

"Pa kaj pravi zdravnik?" "Pravi, da se ne smem truditi, da imam vodenico, toda jaz se

moram truditi. Kaj bo, ako ničesar ne zaslužim? Moža nimam, otroci pa so lačni..."

Ostale besede so bile zadušene po solzah.

Zvonice na parobrodu zapoje, otroci se strnejo okoli mater, poljubujejo jih in objemajo. Nesrečnice se sklanjajo, suhe ročice se oklepajo njih vratu, solze tečejo — a sree hoče počiti...

Objokane oči naših malih sirot, zbranih na enem koncu parobroda, so obrnjene proti lepim našim planinam. Li polagoma izginjajo v daljavi.

Ne bojte se, otroci naši tužni! ko bo nastala noč, vaša prva noč, daleč od mile matere, in ko bode te zasnavali, bo prišel k vam vaš angel varuh pritisnil poljub na vaša nedolžna čela ter vam milo izpregovoril: Ne plakajte, moji otroci...

A mi? Ali ne krčimo pesti in ne skripljemo z zobmi od srda in boli? Ali ne vidimo pred očmi ta prizor, ali ne občutimo boli in joku otrok in mater, ki čakajo na osvobojenje in rešitev od teh muk, ki čakajo na nas, da pridemo kot osvoboditelji, rešitelji in maščevalci... Naprej! S komur je bil in maščevanje, s tem je tudi zmaga in rešitev...

Madžarski otroci v Istri.

"Primorske Novine" od 23. julija poročajo, da je dospelo v Opatijo okroglo 7000 madžarskih otrok, ter pristavljajo: S humanega stališča seveda nimamo ničesar proti temu, toda značilno je, da prihajajo otroci z Ogrskega, kjer imajo vseh stvari dovolj, v naše kraje, na naše Primorje, kjer vlada glad in pomanjkanje vsega. Naši otroci so morali oditi odtod s trebuhom za kruhom. Zapustili so domača ognjišča, negovanje in skrb mater, da ne umrejo gladi; zanje ni mogoče najti hrane. V iste kraje pa prihajajo otroci iz bogate dežele in polne hrane na letovanje. Trpka, krvava ironija.

Nekoč se bo pripovedovalo kakor v bajki o zlobni ter nepravdični macehi: Bila je nekoč država (to je Avstrija), kjer so se dogajale vse krivice in vsi zločini...

Narodni praznik.

Lotos je naš narodni praznik v domovini uspel kakor še nikoli

prej. Prispevki in darovi so preskosili vsako pričakovanje. Samo iz Hrvatske in Slavonije je dospelo 400.000 kron, toda še vedno prihajajo iz raznih krajev večji ali manjši prispevki. Pričakuje se, da bo dospelo iz Dalmacije, Bosne in Istre nadaljnjih 150.000 kron. Vsi zastopniki Starčevićeve stranke so položili na borski pisarni po sto kron na mizo za narodni praznik.

Laži-patriotje.

"Hrvatska Država" od 26. jul. piše: Bogat patriot se je izrazil tekom zbravice: "Pripravljen sem dati tudi svojo kri na oltar domovine!" Ko so pričeli pet minut kasneje pobirati darove za siromašne otroke, se je odrezal tisti patriot: "Ne računajte na mene, ker imam veliko izdatkov in stroškov!" — Kri je pripravljen dati, ker je nihče ne zahteva od njega, denarja, ki je potreben za otroke, pa ne. To je resnični dogodek iz sedanjosti in moglo bi se jih naštet veliko, tudi med nami.

Vojaški deserterji.

Iz Splita poročajo, da je na Mosoru veliko število deserterjev. V Kisu so orožniki ulovili osem deserterjev.

Ljubljanski "Naprej" poroča, da je šel začetkom julija skozi Reko cel polk deserterjev. Polovili so jih po Hrvatskem, kjer so se skrivali po šumah in rekvirirali žito po vaseh.

Iz Splita javljajo, da so vojaški spremljali na parobrod več deserterjev, da jih odvedejo preko Metkovića v Mostar. Ko pa se je pričel parnik premikati, so deserterji poskakali izven luke v morje ter pobegnili.

Persekucije pri vojaških sodnijah v Ljubljani.

"Slovenski Narod" poroča: 22. julija so prejeli trije slovenski nadporočniki-avditorji pri tukajšnjem divizijskem sodišču odlok vojaškega zapovedništva v Gradcu, da so uradnim potom prestavljeni v Krakov, Przemysl in Moravsko-Ostravo. Dovoljen jim ni niti navadni 14dnevni rok, temveč so morali takoj na svoja mesta. Ker so mesta, kakor Krakov, poznana kot izredna mesta za kaznjence, se sodi, da gre tu za persekucije iz narodnih motivov.

Left to Right - MISS RUTH WILSON and MRS. WILLIAM J. McALLISTER. PHOTO. H. H. STEPHAN, N. Y. N. Y.

ODDAJANJE PISEM ZA ZRAČNO POŠTO.

"Jugoslovan" ustavljen. Ljubljansko policijsko nadzorništvo je preprečevalo za nedolgočasen čas tednik "Jugoslovan". Preganjanja so na Slovenskem na dnevnem redu.

Otvoritev slovenskega gledališča. Zagrebški korespondenci javljajo iz Ljubljane: Slovensko gledališče, ki se je s pomočjo požrtvovalnosti, podpore in ljubezni slovenskih in hrvatskih rodoljubov povzdignilo do svobodnega narodnega gledališča, bo proslavilo 15. septembra svojo otvoritev. Kot prvo šla tu sem, je v Berlinu izbruhnila kolera. Bilo je sedem slučajev, iz katerih jih je bilo šest smrtno.

Kolera v Berlinu.

Bazel, Švica, 30. septembra. — Kakor pravijo poročila, ki so prišla tu sem, je v Berlinu izbruhnila kolera. Bilo je sedem slučajev, iz katerih jih je bilo šest smrtno.

Varčevanje -- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson. so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh. varčevanje do skrajnosti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošten svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZCRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, KAR MOREMO, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotična dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. POMAGAJTE! Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi

vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.21

BUY W. S. S.

Leta 1923 bo vsaka

posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštovati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI PO VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, če BI JO IZGUBILI?

Hitrost zmag je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vladno v finančnem osiru

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povsipejte ZMAGO! —

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sdišče in bi bili ustreljeni valed strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

Toda ni bilo drugače in brez Vmes med tema dvema oblastima delovanja grofice Radziejewskiej bi deluje pa samo rubelj." "Pustite za en dan vse to", se ljati te reči. Romanje je bilo sicer od vlade dovoljeno. Oročnik je prišel nekoga jutro k gospodini Kretkowskiej, ko je bila še v postelji, ter ji z veliko vladnostjo prinesel pismo dovoljenje, da smejo romarji čez Varšavo, v mesto prenočiti ter si mimogrede ogledati mesto.

Nas odhod seveda ni stopil v javnost. Gotovo število hišnih gostov se je šajalo od časa do časa k grofici Radziejewskiej na čaj. To je bilo vse. Ona je bila hišna gospa, ki nas je gostila s čajem in slaščicami, nas sprejemala v salonu, zraven smo pa tudi vedeli, da nam bo njena blaginica vedno na razpolago, ako bo treba. Drugače je bila popolnoma nepridejna. Pred vladno je nastopala samo gospodina Kretkowska, mlada, pogumna oseba, po poklicu učiteljica. Ker je bila sama doma z Ukrajine, je rekla, da so romarji njeni rojaki ter se k nji obračajo za informacije, kako potovati čez Varšavo in kako si ogledati mesto. Ostale osebe odbora so bile seveda vladni in javnosti prikriti.

Tako smo delali naše načrte, kakor da bi kovali kakšno zaroto zoper obstanek svete ruske države. Krščansko delavsko društvo v Varšavi ima obširno in lepo dvorano. Ako bi nam je odstopilo za sprednjo noč zastoj ali proti primerni odškodnini, bi bili vse skrbi rešene. Prosili smo zanj in obravnave so se pletle dolgo časa. Slednje se je pa vse razbilo brez uspeha. Vodstvo organizacije nam je reklo, da se boji, da ne bi vlada razpustila njihove organizacije. Že sedaj jih grozi gleda, dasiravno postopajo vedno do skrajnosti lojalno. Ako bi sprejeli romarje, bi povzročilo to lahko razpust njihove organizacije.

Podobne odgovore smo dobili tudi drugod, kamor smo se obrnili. Medtem se je pa bližal čas prihoda romarjev vedno bolj in naša zadrega je vedno bolj narasla. Bilo je, da bi človek skočil iz kože. V mestu je bilo vsega dovolj, kar bi mi potrebovali, vedeli smo tudi, da bi nam obilnost ne samo z veseljem, ampak naravnost z navdušenjem dala na razpolago vse, kar je potreba za sprejem rojakov iz najbolj oddaljenega ter najbolj zapuščenega kraja davnega poljskega kraljestva. Mi smo bili posteni ljudje in smo imeli od vlade dovoljenje za vse, kar smo delali. A vendar smo se morali skrivati ter nismo smeli vzeti in ljudje nam niso smeli dati iz strahu pred isto vladno, ki je vse dovolila.

Nekoč sem šel od seje k Siedleckim in tam sem v zaupnem krogu pripovedoval, kake težave se nam kupijo. Gospod se je smejal ljubivo. "Zdaj vidite, kako se pri nas živi in dela po postavi ter v slogi z vlado. Koliko pa dobi vaš revirovi?" (Opomba: Revirovi je visji policaj, ki ima pod seboj nadzorstvo nekaj ulic ali en policijski revir. Navadni nižji policaj, ki stoji na vogla ulice, se pa imenuje stojkovi.)

"Zdi se mi, da revirovemu plačuje grofica po tri rublje na mesec."

"To je veliko. Eden rubelj na mesec bi zadostoval. Za tri rublje bi že lahko delali bombe. Toda vsaj rubelj na mesec moramo dobiti, drugače bodo ves vaš odbor pobesali in potem bi bilo drago, predno bi prišli ven."

"Toda mi delamo vse popolnoma postavno", odgovoril sem.

"Saj ravno to je, da delate postavno", odvrnil je gospod, "postavno delovanje pri nas ni dovoljeno."

"S postavnim delovanjem se tudi nikamor ne pride", vtaknil se je vmes mladi gospod Vitold. "V Varšavi je bil načelnik mesta Moskal (Rus), človek, ki je imel najboljše zveze s Petrogradom. Če je hotel postaviti nekaj novih svetilk, ni mogel tega izvršiti na postavni poti ter na moč svoje oblasti, ampak je moral na skrajni svoje prijatelje na dvoru, da so izposlovali naravnost carski ukaz, ki je preko glave načelnika mesta odredil, da se mora v Varšavi postaviti novih svetilk. Tako je pri nas postavna pot. Na Ruskem je samo dvoje najvišjih oblasti: kamarija, o kateri nikdo ne ve, kje sedi, ter bomba, o kateri nikdo ne ve, kdaj se razpoči."

Vmes med tema dvema oblastima delovanja grofice Radziejewskiej bi deluje pa samo rubelj." "Pustite za en dan vse to", se ljati te reči. Romanje je bilo sicer od vlade dovoljeno. Oročnik je prišel nekoga jutro k gospodini Kretkowskiej, ko je bila še v postelji, ter ji z veliko vladnostjo prinesel pismo dovoljenje, da smejo romarji čez Varšavo, v mesto prenočiti ter si mimogrede ogledati mesto.

Nas odhod seveda ni stopil v javnost. Gotovo število hišnih gostov se je šajalo od časa do časa k grofici Radziejewskiej na čaj. To je bilo vse. Ona je bila hišna gospa, ki nas je gostila s čajem in slaščicami, nas sprejemala v salonu, zraven smo pa tudi vedeli, da nam bo njena blaginica vedno na razpolago, ako bo treba. Drugače je bila popolnoma nepridejna. Pred vladno je nastopala samo gospodina Kretkowska, mlada, pogumna oseba, po poklicu učiteljica. Ker je bila sama doma z Ukrajine, je rekla, da so romarji njeni rojaki ter se k nji obračajo za informacije, kako potovati čez Varšavo in kako si ogledati mesto. Ostale osebe odbora so bile seveda vladni in javnosti prikriti.

Nižje podpisani odbor s tem naznanja bratom Jugoslovanom po celi Ameriki, da se je 19. septembra v državi Illinois z dovoljenjem državnega guvernerja osnovalo pod št. 3842

Prvo Ameriško Jugoslovansko izvozno-uvozno društvo

s sedežem v Chicagi

z osnovnim kapitalom 250 tisoč dolarjev

Namen društva je, baviti se z izvozno trgovino vseh potrebnih produktov in blaga za Evropo, posebno za državo Srbov, Hrvatov in Slovencev; uvozom vseh produktov iz države Srbov. Hrvatov in Slovencev s posredovanjem pri zaključevanju trgovskih poslov, bodisi na račun kraljevine Srbije, bodisi na račun našega trgovskega in industrijskega stališča.

Tem potom se pozivljajo vsi oni bratje in rodoljubi, ki ljubijo svoj narod in žele sebi in svojemu narodu napredek, da pokažejo živo zanimanje pri podpisovanju delnice tega društva ter se okoristijo s tem edinim in prvim društvom te vrste.

Vsak cenjeni Jugoslovan morre postati delničar tega društva s tem, da kupi delnico, katere vrednost je določena na \$12.50 (nominalno \$10.00). Ker znaša osnovni kapital samo 250.000 dolarjev, se priporoča rojakom, da se čim prej priključijo za delnice, kajti v doglednem času se sme pričakovati, da bo ves ta društveni kapital podpisan, kajti še pred tem naznanilom je že mnogo rojakov podpisalo večje svote.

Vsa pisma in denar je poslati na naslov: **FIRST AMERICAN JUGOSLAV EXPORT-IMPORT CORPORATION, 20 South La Salle St., Chicago, Ill.**, z opazko: Slovenian Dept.

Osnovni odbor: **JOVAN MILOŠEVIČ**, šef kraljeve srbske agenture, **Dr. A. BIANKINI**, predsednik Jugoslovanskega Narodnega sveta, **IVAN LAKIČ**, zlatar, **IVAN KUŠAR**, privatnik in **MILAN SAVIČ**, posestnik.

vedati o nji čisto nič. Jaz sem razmišljal, da bi se namreč res tako naprej od vasi do vasi, ne bo umel njegovo previdnost. Sola je pooblašila in v kratkem je začel nobena sila mogla več držati vatajua, kakor jih je na stotine padati dež. Orožnik je nekaj zmašega ljudstva v starem redu. Zatem kraja, ljudstvo pa se je navedlo, da ne bo kakšnega skrivnega silo.

Tako sva se pripeljala v vas, sel. — Medtem se je namreč res tako naprej od vasi do vasi, ne bo umel njegovo previdnost. Sola je pooblašila in v kratkem je začel nobena sila mogla več držati vatajua, kakor jih je na stotine padati dež. Orožnik je nekaj zmašega ljudstva v starem redu. Zatem kraja, ljudstvo pa se je navedlo, da ne bo kakšnega skrivnega silo.

Poleg ljudske šole je bila tu isto je, odgovorila mi je ona. "Vedno je bilo tako, da ne more nihče kleti, na kateri je poučevala tudi gospodinja Jadviga. Govoril sem z učenkami, ogledoval sem si učne taborne prostore in učna sredstva, potem sili. Dajte mi izobrazbe in zavednost, organizirajte ga gospodarsko in delajo po svetu skandale. Drugi so izgubili vso energijo, samo sedijo, tožijo in modrujejo. Živahnejši ljudje ustanovljajo med seboj majhne revolucionarne krožke, oznanjajo iz podzemskih prostorov z velikimi frazami vojno cerenju svetu, kot bi imeli v svojih rokah oblast čez nebo in zemljo. Pa nimajo večkrat niti kopejke (1/2¢) za večerjo in ne morejo plačati papirja za puhle proklamacije. Slednje se izdajo s kakšno neročnostjo, pridejo v trdnjavo ali v Sibirijo, narod pa izgubi zopet nekaj sveže krvi in pridobi nekaj nepotrebnih mučnikov."

"Radoveden sem samo, kdo vas je spravil na to pot in vam vsepil te ideje?"

"Vprašate, kdo me je pregovoril, da sem prestopila k ljudovcem? Tega vam ne morem povedati s par besedami. Pravzaprav sem se razvila polagoma in prišla korak za korakom k prepričanju, da se moramo obrniti na široko ljudske množice. Najprej sem se seznanila z gospodom Rožekim, ki je prvi vplival na mene v tem

"Kaj počnete pa z otroci pozimi, kadar je prav hud mraz?" vprašal sem neko kmetico.

"Ako je prav močno mrzlo, jih dam v posteljo."

Gozdov je namreč po teh krajih silno malo in kmet premore težko toliko, da bi si včasih privoščil tak ali pisati. Nekoč je prišel orožnik k meni, ko je bilo pri meni polno otrok, manjših in večjih. Pisati se je do kmetov se je popolnoma pričelo z nalašč za to narejenimi srčno. Meni so se prikupili ti živalni kamenčki. Ko je orožnik lavi in vstrajni ljudje, ki ne potrebujejo zase skoraj ničesar in prepo mizi in erke, narejene iz kamenčkov, so se razletele. — Kaj kot da bi ne znali do pet šteti, a je tako prebrisani, da ga nikdo ne užene ter ne ujame v besedi. Včasih izgleda, da odgovarja tako nemumno in nerodno, da ni mogoče bolj. Toda ima preračunljeno vsako besedo in vsako kretnjo.

Ko sva se vračala z gospodino Jadvigo v mesto, sem ji rekel: "Meni se zdi, da ste vi jakie nevarna revolucionarka. Ako pojde

delate? je vprašal orožnik. — Igramo se s kamenčki, sem mu odzval, da prihajam iz prejšnjega življenja. — Kako pa, da je toliko soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel izpraševati o njegovih znanjih in o domačih razmerah. O soli mi ni maral govoriti ničesar in je vsako moje vprašanje z velikim spretnostjo zavrnil na kako drugo stran. Gospodinja Jadviga mi je hvallil z navdušenimi besedami, določena pa ni maral povedati, kar je hotel. Ko se je ustavil, sem ga pričel iz